Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43 йил чиқиши
№ 63 (13.325).
18 МАРТ 1966 йил
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг ваколатлари тугаганлиги муносабати билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми СССР Конституциясининг 54-моддасига асосланиб, **қарор қилади:**

СССР Олий Советига сайлов 1966 йил 12 июнь, якшанба кунига белгилансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1966 йил 17 март.

ТАСС АХБОРОТИ

«КОСМОС-110» ПАРВОЗИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТАМОМЛАДИ

Совет Иттифоқида 1966 йил 22 февралда учирилган, ичида жониворлар бўлган Ернинг сунъий йўлдоши — «Космос-110» 16 мартда ўзининг космик парвозини тамомлади ва 330 марта айланиш вақтида белгиланган районга муваффақиятли қўнди. Йигирма икки суткага яқин давом этган парвоз вақтида йўлдош ичига ўрнатилган аппаратлар ёрдамида жуда катта комплексдаги медицина-биология тадқиқотлари ўтказилди, Ер сатҳидан анча йироқдаги космик бўшлиқда узоқ вақт бўлишнинг жониворлар организмига қандай таъсир қилиши тўғрисида дастлабки маълумотлар олинди.

Парвоз вақтида йўлдошдаги ҳамма системалар нормал ишлаб турди; вазнсизлик ҳолатида узоқ вақт парвоз қилиш, йирик масофалардаги радиация нурланишларининг ва космик муҳитдаги бошқа факторларнинг таъсири шароитида системаларнинг бутун комплекси ўзининг пухта ишлай олишини кўрсатди. Йўлдошнинг парвози натижасида олинган медицина-биология ахбороти жониворлар организмининг узоқ вақт вазнсизлик шароитида бўлишдан қандай таъсирланганлиги тўғрисида муфассал маълумотлар беради. Парвоз натижасида 900 километргача йироқдаги космик нурланиш ва Ернинг радиация белбоғи тирик организмга қандай таъсир қилиши тўғрисида олинган маълумотлар катта аҳамиятга эга.

Тажриба учун учирилган жониворлар — Зетерок ва Уголек итларининг ерга қўнгандан кейинги аҳволи яхши. Программага мувофиқ, жониворлар текшириб кўрилади ва улар синчиклаб кузатиб турилади.

«Космос-110» йўлдошининг узоқ вақт қилган парвози натижасида олинган қимматли илмий материаллар синчиклаб ўрганиб чиқилади ва космик фазони бундан буён тадқиқ этишга катта ҳисса бўлиб қўшилади.

Олинган материалларни қайта ишлаш натижалари вақтли матбуотда ва илмий журналларда нашр этилади.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР, ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА!

Комсомол деганимизда жасорат эгалари, ёш гвардиячилар, ҳаётни [illegible] учун, одамнинг ҳар тарафлама бахтли ҳаёт кечиришини ўйлаб, моддий ноз-неъматлар мўл-кўллиги йўлида мардона меҳнат қилган ва қилаётган қалби олов йигит-қизлар, ленинчи авлод кўз ўнгимизда намоён бўлади.

[illegible]

ҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бериш кераклиги таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистон комсомолининг XVIII съезди делегатлари ўз анжуманида ҳаётий муҳим вазифаларни ёшларга хос жўшқинлик билан муҳокама қилдилар, республикамизнинг, Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун бундан ҳам яхшироқ, бундан ҳам баракалироқ меҳнат қилиш, янги, коммунизм кишисини тарбиялашни янада кучайтириш масалалари юзасидан қимматли фикрларни, таклифларни баён қилдилар. Ёшлар ташкилотлари Ўзбекистон комсомоли XVIII съезди қарорларини амалга ошириш учун зўр бериб курашишлари, ҳар бир комсомолнинг ғайрат ва ташаббусига таянишлари керак.

Комсомолнинг кучи—унга партия раҳбарлигида. Комсомол ташкилотларига партиявий раҳбарликни ҳамиша кучайтирайлик, комсомол-ёшларни тарбиялашга, комсомол кадрларни чиниқтиришга, ёшларнинг ўқишига кўпроқ эътибор берайлик.

Ёшларни улуғ Ватанимизга, жонажон Коммунистик партиямизга чексиз меҳр-муҳаббат, садоқат руҳида, ота-боболаримизнинг жанговар, шонли традицияларига ҳурмат-эҳтиром руҳида тарбиялаш — партия ташкилотларининг ҳамиша диққат-эътиборида бўлсин.

Ватанимизда янги беш йилликнинг илк баҳори кезмоқда. Жонажон партиямизнинг XXIII съезди арафасида саноат корхоналарида, колхоз, совхозларда, ҳамма жойда янги-янги ташаббуслар булоғи тобора жўш урмоқда. Комсомол-ёшлар беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ҳозирданоқ белларига ғайрат камарини маҳкам боғласинлар, ёшлик нималарга қодирлигини ҳаётимизнинг ҳамма соҳасида амалда кўрсатсинлар. Коммунистик партия, совет халқи совет ёшларига ишонади, таянади, улар янги қаҳрамонлик саҳифаларини очадилар, коммунизм йўлида ҳамиша ёшларга хос ғайрат-ташаббус билан меҳнат қиладилар, ўқийдилар, Ватанимизни янги-янги ишлари билан қувонтирадилар, деб умид қилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИНИНГ XVIII СЪЕЗДИ

ОЛҒА БОС, КОМСОМОЛ!

16 мартда Ўзбекистон комсомолининг XVIII съезди ўз ишини давом эттирди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокараларда республика маориф министрининг ўринбосари **И. Тўхтахўжаева**, «Ёш гвардия» нашриётининг директори **С. И. Йўлдошев**, Сирдарё область Киров район комсомол комитетининг секретари **Т. Б. Тезекбоев**, Мўйноқ районидаги «Памяти Ленина» колхозининг балиқчиси **Т. Айтжонов** ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Республика Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССР халқ шоири **Ғафур Ғулом** съезд номига шеърий табрик юборган. Бу табрикни шоир Юсуфжон Ҳамдам ўқиб берди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **А. Х. Везиров** ўз нутқида республика комсомолининг биринчи навбатдаги вазифалари устида тўхталиб ўтди.

Съездда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Съезд республика комсомоли Марказий Комитетининг ишини қониқарли деб топди ва ҳисобот юзасидан резолюция қабул қилди. Съезд делегатлари махсус резолюция қабул қилиб, Ўзбекистон ёшлари номидан курашаётган Вьетнамнинг ёшлари ва бутун халқи билан бирдам эканликларини изҳор қилдилар, Американлик интервентларнинг босқинчилик ҳаракатларини кескин қораладилар.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва Ревизия комиссиясининг янги составы сайланди.

Съезд ёпиқ деб эълон қилинади, съезд делегатлари ўринларидан туриб, партия гимни «Интернационал»ни ижро этадилар.

• • •

Ёшларнинг шонли ишлари тўғрисида телеграфдан кун сайин янгидан-янги хабарлар келиб турибди. Чўғдай қизиган мартен печи ёнида ва пахта даласида, илмий лабораторияда ва қурилиш майдончасида, олий ўқув юртининг аудиториясида ва мактаб парталарида — ҳамма ерда ёш ватанпарварларнинг илҳомбахш меҳнати жўш урмоқда. Худди революциянинг дастлабки кунларидаги сингари ёшларимиз коммунистик партияга энг самимий қалб сўзларини йўлламоқдалар, партия ишончини улар ўз ҳаётларидай қадрламоқдалар. Партияга, халққа, Ватанга бўлган бу садоқат КПСС XXIII съездига тайёргарлик кўриш кунларида буюк коммунистик қурилиш солномасига шонли саҳифалар қўшаётган йигит ва қизларнинг ажойиб зафарларида ёрқин намоён бўлмоқда.

Ўзбекистон комсомолининг Тошкентда бўлиб ўтган XVIII съезди минбаридан меҳнат ғалабалари тўғрисидаги рапортлар янгради. Съезд делегатлари республика комсомоли Марказий Комитети-[illegible] ҳақида гапирдилар. Нотиқлар ўз нутқларида тенгдошларининг ҳис-туйғу ва ниятларини изҳор қилдилар.

Ҳамма янгилик ва илғор нарсаларнинг ташаббусчилари бўлайлик, шижоат кўрсатиб ишлайлик — Ўзбекистон пойтахтининг саноат корхоналарида, тадқиқот институтлари ва муассасаларидаги кўп минглаб ёш ватанпарварлар ана шундай шиор остида меҳнат қилмоқдалар, деб ҳикоя қилди Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари И. Умаров.

Шу кунларда шаҳар ёшлари ўртасида «Юксак унумдорлик ва аъло сифатли маҳсулот», деган шиор кенг ёйилган. Топшириқларнинг неча процент ошириб бажарилганлигигина эмас, шу билан бирга тежалган хом ашё миқдори ҳам ҳисобга олинмоқда. Ишлаб чиқарувчилар келажакка назар ташлаб, янги беш йилликда яхши меҳнат қилмоқ учун билимларни эгаллаш, маҳоратни такомиллаштириш зарур, демоқдалар.

Илгари комсомол комитетлари асосий эътиборни хўжалик ишларига қаратиб, идеологик ишни сусайтириб юборган эдилар. Бу нарса шунга олиб келдики, айрим ёшлар комсомол комитетларининг назар-эътиборидан четда қолдилар, очиғини айтиш керакки, комсомоллар орасида пассив ишлайдиган, уставда кўрсатилган вазифаларни унутиб қўйган кишилар ҳам йўқ эмас эди. Комсомол комитетлари ташкилотга аъзо бўлиб кирувчиларга нисбатан талабчанликни пасайтириб юбордилар, ВЛКСМ аъзолари ишлаб чиқариш ва турмушдаги шахсий хулқ-атворлари учун жавобгар эканлигини кўпинча уларга эслатиб турмайдилар. Ҳозирги вақтда кўпгина бошланғич ташкилотларда йиғилишлар ўтказилиб, бу йиғилишларда комсомоллар ўз фаолияти тўғрисида ўртоқлари олдида ҳисобот бермоқдалар. Бу тадбир муайян натижалар бера бошлади.

Комсомол комитетлари ҳар бир йигит ва қизда юксак онглилик ва чуқур ғоявий ишончни тарбиялаш вазифасини биринчи ўринга қўйиш билан бирга, бу ишда ижодий интеллигенциянинг, биринчи навбатда ёш шоирлар, рассомлар, композиторлар, кино ходимларининг актив ёрдамига таянишга ҳақлидирлар. Бу ёрдам тўхтовсиз ўсмоқда. Бироқ, айрим ёш санъат ва адабиёт арбоблари ҳали ҳаётдан четда туриб келмоқдалар ва ўз ижодларида нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Бунда шаҳар комсомол комитети ҳам, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳам маълум даражада айблидирлар. Чунки улар илгари ижодкор ёшларга етарлича эътибор бермай келдилар.

Ёшларни революцион анъаналар руҳида тарбиялаш, ҳар бир меҳнаткашнинг онглилигини ошириш зарур, деб таъкидлади Андижон область комсомол комитетининг биринчи секретари С. Қурбонов. Областдаги комсомол ташкилотлари бу вазифани ҳал эта туриб, ўз ишларида турли форма ва методлардан фойдаланмоқдалар. Андижон машинасозлик заводида ишлаб чиқаришга биринчи марта қа-[illegible] ташаббуси билан янги ишчиларни тантанали вазиятда ишчилар синфи сафига қабул қилиш маросимлари ўтказилмоқда, энг яхши ёш ишчиларни қутлашга бағишланган кечалар ва йиғилишлар уюштирилмоқда. Буларнинг ҳаммаси ёшларда ўз касбига, ўз корхонасига муҳаббат ҳисларини кучайтирмоқда.

Областда янги расм-русм ва одатлар — комсомол тўйлари, ҳосил байрамлари, «Ўроқ ва Болға» байрамлари, армия сафига тантанали вазиятда кузатиб қолиш, балоғатга етган ёшларга паспорт топшириш маросимлари тобора кенг жорий қилинмоқда, армия хизматидан бўшаб келган жангчиларнинг слётлари, тарихий ёдгорликлар ёнида митинглар ва юришлар ўтказилмоқда.

Техника билан дўст бўлсанг, у меҳнатингни юз карра ортиғи билан қайтаради, деди Самарқанд область, Нарпай районидаги Киров номли колхознинг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Толмасов. Колхоз комсомоллари пахтачиликни комплекс механизациялаш учун курашнинг авангардида бўлишга ҳаракат қилмоқдалар ва бу ишда ташаббус кўрсатмоқдалар.

Фарғона область комсомол комитетининг биринчи секретари Р. Алимов ёшлар ўртасида ташкилий ва сиёсий ишларни янада такомиллаштириш масалалари устида тўхталиб, **раҳбар кадрларни моҳирлик билан танлаш ва тўғри тарбиялаш — муваффақиятга эришишнинг ҳал қилувчи шартидир,** деб таъкидлади. Аҳволни анализ қилиб чиқилганда, комсомол комитетлари секретарларининг ўртача иш стажи жуда кам эканлиги маълум бўлди. Яқин вақтларга қадар бу стаж бир йилдан сал кўпроқни ташкил қилиб келди. Ҳозирги вақтда бу нуқсон тузатилмоқда.

Область комсомол комитети кадрларнинг мустаҳкам резервини вужудга келтирмоқда. Комитетлар ҳузурида доимий ишловчи штатсиз комиссиялар ташкил қилинди, бу комиссиялар бошланғич ташкилотларга ёрдам кўрсатади, бюро ва пленумларда муҳокама қилиш учун масалалар тайёрлайди. Шаҳар ва район комитетлари бошланғич комсомол ташкилоти комитетларининг аъзолари ҳамда группа комсомол ташкилотчилари учун мактаблар ташкил қилдилар. Шаҳар ва район комитетлари секретарларини, область комсомол комитети аппарати ходимларини тайёрлаш ва ўқитиш иши анча мураккабдир. Республика олий партия мактаби қошида комсомол ходимлари тайёрлайдиган махсус курслар ташкил қилиш пайти етиб келди.

Революцион ҳушёрликни ошира бориш, Ватанни ҳимоя қилишга доим тайёр туриш — Советлар мамлакати гражданининг энг биринчи бурчидир. Шунинг учун ҳам **ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш — комсомолнинг энг муҳим вазифасидир.** Туркистон ҳарбий округи ҳарбий советининг аъзоси, ҳарбий округ сиёсий бошқармасининг бошлиғи, генерал-лейтенант Н. С. Демин ўз нутқини ана шу масалага бағишлади.

Ёшларимизни жангчиларнинг ҳаёти ва турмуши билан, уларнинг машаққатли ўқиши ва хизмати билан таништириб бориш зарур. Комсомол ДОСААФ умумхалқ ватанпарварлик ташкилотининг доимо энг яхши дўсти бўлиб келди. Комсомол ана шу ташкилотнинг фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида бундан буён ҳам тинмай ғамхўрлик қилиши керак.

Ватаннинг жасур ҳимоячиларини тарбиялаш болалик чоғидан, пионерлар отрядидан, улар ўқиган биринчи китобдан ёки томоша қилган кинокартинадан бошланади. Ажойиб совет ёшларимиз урушни кўрмаганлиги, фронтларда қаттиқ синовларда тобланмаганлигини ҳисобга олмоқ керак.

Ёшларнинг ҳарбий қисмларга экскурсиялар қилиб туриши, Ватан уруши қаҳрамонлари билан учрашувлар ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди. Корхоналар, ўқув юртлари ва қишлоқ клубларида жанговар шуҳрат хоналари, армияга чақирилувчилар бурчаклари, катта авлод вакилларининг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган жасоратлари ҳақида, ҳозирги вақтда ўз ҳамқишлоқларининг армияда қандай хизмат қилаётгани тўғрисида ҳикоя қилувчи стенд ва витриналар ташкил қилиш сингари ишлар катта эътиборга сазовордир. Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга ёзувчилар, шоирлар, драматурглар, композиторлар, артистлар, барча ижодий ходимлар салмоқли ҳисса қўшишлари керак.

(Охири иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

16 мартда республика комсомолининг XVIII съезди сайлаган Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленум Р. Х. Абдуллаевани Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб, Б. А. Красниковни иккинчи секретари қилиб, Д. А. Абдураззоқова, Р. Р. Алимов, Д. С. Ёдгоров ўртоқларни секретарлари қилиб сайлади.

Р. Х. Абдуллаева, Д. А. Абдураззоқова, Р. Р. Алимов, А. В. Ваҳобов, Б. А. Красников, И. А. Ларин, Ю. И. Рибкин, Б. С. Тошхўжаев, И. А. Умаров, С. И. Йўлдошев, Д. С. Ёдгоров ўртоқлар Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бюро аъзолари қилиб сайландилар.

Пленум Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бўлим мудирларини ҳамда ёшлар газеталарининг редакторларини тасдиқлади.

* * *

Ўзбекистон ЛКСМ Ревизия комиссиясининг мажлисида А. Комилжонов шу комиссиянинг раиси қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛАРЧА БИРДАМЛИК

Вьетнамлик азиз биродарлар, биз сизлар билан биргамиз! Бу сўзлар Ўзбекистон пойтахти жамоатчилиги вакилларининг курашаётган вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафталигига бағишланиб, 17 мартда бўлиб ўтган йиғилиш барча қатнашчиларининг кайфиятини ифодалади.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Ўзбекистон комитетининг раиси, профессор Т. А. Саримсоқов ўз докладида республика меҳнаткашлари барча совет кишилари билан, барча прогрессив инсоният билан биргаликда Америка империалистларининг жиноий планларини барбод этишга қатъий аҳд қилганликлари тўғрисида гапирди.

«Ўзбексельмаш» заводи механика-йиғув цехининг мастери С. Усмонов минбарга чиқади. Америка агрессорлари, деди у, деҳқонлар, кексалар, аёллар ва болаларни ўлдирмоқдалар. Америка агрессорларининг бу жиноятларини, уларнинг Вьетнам тупроғида қилаётган барча ёвузликларини инсоният ҳеч қачон кечирмайди.

Тўқимачилик институтининг инженери Ш. Содиқова ўз нутқида бундай деди: Американлик босқинчилар халқаро ҳуқуқ нормаларини қўпол равишда бузиб, уруш олиб боришнинг химиявий воситаларини ишга солиб, бутун инсониятга дағдаға қилмоқдалар. Агрессорлар ўз ёвузликлари учун халқ суди олдида жавоб беришлари керак.

Ёзувчи М. Муҳамедов ўз нутқида шаҳар интеллигенциясининг ҳис-туйғулари ва фикрларини ифода этди.

Тўпланганлар вьетнамлик студент қиз Хоанг Аннинг нутқини самимий кутиб олдилар.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган резолюцияда Ҳинди-Хитой юзасидан тузилган Женева битимларига қатъий риоя қилишни, Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетишни, Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни тўхтатишни талаб қилдилар.

МОСКВАДА ЎЗБЕКИСТОН КУНИ

Москвада ҳаво совуқ эди, лекин Тошкентдан келган партия ва совет ходимлари, олимлар, қишлоқ хўжалик илғорлари, Ўзбекистон маданиятининг арбоблари, самолётдан тушишлари биланоқ уларни кутиб олаётган москваликларнинг қалб ҳароратини сездилар.

Москва шаҳрининг жамоатчилик вакиллари Ўзбекистондан келган қадрли меҳмонларни самимий табриклайдилар, улар билан оғаларча қучоқлашиб кўришадилар ва гуллар тақдим қиладилар.

Ўзбекистонли меҳмонлар шу куниёқ Москвадаги кичик литражли автомобиллар заводида бўлдилар. Завод директори ўртоқ Л. Б. Васильев меҳмонларни самимий табриклади ва уларга завод тарихи, коллективнинг меҳнат ютуқлари ҳақида сўзлаб берди. Сўнгра меҳмонлар автомобиль ишлаб чиқариш жараёни билан танишдилар. Конвейердан ҳар уч минутда янги машина чиқиб турибди. Ишчилар билан қизғин суҳбат бошланади. Автомобилсозлар ўзбек дўстларига завод эмблемаси туширилган хотира значоклари берадилар.

Серқуёш республика вакиллари Москвадаги Ленин орденли гўшт комбинатида ҳам бўлдилар, Жданов районидаги бошқа корхона ва муассасаларнинг ишчи ва хизматчилари билан учрашдилар.

Ўзбекистонлик меҳмонларнинг ватанимиз пойтахтига ҳар бир келиши чиндан ҳам катта байрамдир. «Ўзбекистон куни» ҳам Москва ва Ўзбекистоннинг шодиёна байрамига айланди.

«Оқ олтин» ўлкаси вакиллари москваликларга Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIII съездини меҳнатда қандай ғалабалар билан кутиб олаётганликлари ҳақида сўзлаб бердилар. Республика меҳнаткашларининг ютуқлари эса фахрланишга арзирлидир. Ўзбекистон пахтакорлари етти йил ичида давлатга 23 миллион тонна пахта сотдилар. Бу эса олдинги етти йилликдагига нисбатан бир неча миллион тонна кўпдир.

Ўзбекистонда 16 мингдан ортиқ илмий ходимлар иш олиб бормоқда. Бутуниттифоқ «Билим» жамияти марказий лекторийси биносидаги катта стенд ҳам республиканинг ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади. Бу стендда Ўзбекистон меҳнаткашлари мамлакатда коммунизм қурилишига қандай ҳисса қўшаётганликлари кўрсатилган. 16 март кечқурун Марказий лекторий биносида Ўзбекистон Совет Социалистик республикасига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Залда москваликлар, пойтахт меҳмонлари, Москвада таълим олаётган студентлар, ҳарбий хизматчилар, чет эллик меҳмонлар, Москвали маданият ва санъат арбоблари ўтирибдилар. Кеча режиссёр Қаюмовнинг «Ўзбекистон бўйлаб саккиз ярим минут» рангли фильмини намойиш қилиш билан бошланди. Бу фильм Ўзбекистон кишилари, бойликлари, табиати, қадимий Самарқанд ва Бухоро шаҳарлари ҳақида ҳикоя қилади. Фильм намойиш қилинаётган вақтда бир неча бор қарсаклар янгради.

Шундан сўнг кечанинг тантанали қисми бошланади. Москва шаҳар партия комитетининг секретари А. П. Шапошникова кечани очиб, ўзбек меҳмонларини қизғин табриклади. Сўнгра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг топшириғига биноан, Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг правлениесига, Москва шаҳар ва Жданов район партия комитетларига ана шу ажойиб учрашувни уюштирганликлари учун, Ўзбекистон вакилларини сидқидилдан ҳурматлаб уларга иззат-икром кўрсатаётганликлари учун серқуёш ўлканинг барча меҳнаткашлари номидан чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирди.

Нотиқ мамлакатимизда коммунизм қурилишининг улуғ ишига республика меҳнаткашлари қўшаётган катта ҳисса тўғрисида гапириб берди. Ленинча миллий сиёсат оғишмай ва изчиллик билан ўтказиб келинаётганлиги туфайли Ўзбекистон экономикаси юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Барча қардош республикалар қатори Ўзбекистон ҳам социалистик тузум афзалликларидан баҳра олиб Совет ҳокимияти йиллари мобайнида тараққиёт йўлидан улкан чўққиларга кўтарилди. Ўтмишда бундай муваффақиятларга минг йиллар мобайнида ҳам эришиб бўлмас эди.

Битмас-туганмас табиий бойликларга эга бўлган Ўзбекистонда, — деди ўртоқ Нишонов, революциядан аввалги вақтда сал бўлса ҳам ривожланган саноат йўқ эди. Қишлоқ хўжалиги ҳам ниҳоятда ибтидоий тарзда олиб борилар эди. Ўзбекистон техника-иқтисодий жиҳатдан жуда қолоқ, аҳолиси деярли ёппасига саводсиз ўлка эди. Ҳозирги вақтда республикада мингдан ортиқ йирик саноат корхонаси бор, революцияга қадар бутун Россияда ишлаб чиқарилган электр энергиядан 5,5 баравар кўп электр энергия ҳосил қилинмоқда. Ўзбекистон саҳий ерининг туҳфаларини, оғир, енгил ва озиқ-овқат саноатининг маҳсулотларини, Ватанимизнинг шаҳар ва қишлоқларига, чет эллардаги 79 мамлакатга юбориб турибди.

Сўнгги йилларда очилган Бухородаги жуда бой кон базасида гуркираб ривожланиб бораётган газ саноати Ўзбекистоннинг ифтихори бўлиб қолди. Ҳозир республикадаги саноат корхоналарининг деярли ҳаммаси табиий газ билан ишламоқда. Жаҳондаги энг катта Бухоро—Урал газ қувури ўзбек газини индустриал Уралнинг азим корхоналари ўтхонасига етказиб турибди. Узунлиги уч минг километрдан ошадиган Ўрта Осиё—Марказ газ қувурини қуриш бошлаб юборилди.

КПСС XXIII съезди арафасида, деди нотиқ, ўзбек халқи янги меҳнат туҳфалари билан ватанни хурсанд қилиш учун ўзининг бутун куч ва ғайратини, бутун қалб ҳароратини ишга солмоқда.

Сўнгра, ўртоқ Нишонов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда қўлга киритилган катта-катта муваффақиятларни, Ўзбекистон маданияти ва илм-фани гуллаб-яшнаганлигини гапириб берди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице президенти, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениесининг раиси И. Мўминов, Самарқанддаги Энгельс номли колхоз раиси Ф. Қосимова, ёзувчилардан А. Мухтор, Зулфиялар минбарга чиқадилар. Улар Ўзбекистон меҳнаткашларининг ғалабалари тўғрисида, республикада фан ва техника, маданиятнинг гуллаб-яшнаётганлиги ҳақида сўзлаб бердилар.

Сўнгра ўртоқ А. П. Шапошникова Москвадаги Ленин орденли гўшт комбинати коллективининг ўзбекистонлик меҳмонларга йўллаган телеграммасини ўқиб беради.

«Биз қадрли ўзбек меҳмонларини Москва ерида самимий табриклаймиз ва уларга қизғин салом йўллаймиз. Биз республиканинг меҳнат ғалабаларидан яхши хабардормиз ва бу ғалабаларнинг қадрига етамиз. Меҳнатсевар ўзбек халқига энг яхши истакларимизни йўллаймиз ва катта меҳнат ғалабалари тилаймиз».

Танаффусдан сўнг Ўзбекистон санъат усталари катта концерт қўйиб бердилар. Москваликлар СССР халқ артисти С. Қобулова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Б. Зокиров Г. Маваева, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар Б. Мавлонов, С. Беняминов, шунингдек РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар А. Эйзен, Э. Власоваларни қизғин кутиб олдилар. Ўзбекистон ва Москва артистларининг концерти зўр муваффақият билан ўтди.

М. БОБОХОНОВ.
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.
Москва, телефон орқали.

МОСКВА Марказий лекторийсида «Ўзбекистон куни» кечаси бўлди. Суратда: КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. П. Шапошникова сўзламоқда.

ОЛҒА БОС, КОМСОМОЛ!

(Боши биринчи бетда).

Қорақалпоғистон область комсомол комитетининг биринчи секретари С. Қониёзов республика ёшлари ўртасида КПСС XXIII съездига ҳозирлик муносабати билан меҳнат ва сиёсий активликнинг нақадар кучайиб кетганлигини ёрқин мисолларда кўрсатиб ўтади. **Беш йиллик вазифаларини ёшларга кун сайин моҳирона ва содда қилиб тушунтира бориш,** янги планлар ва келгуси зафарлар романтикасини тараннум этиш лозим.

Қорақалпоғистонлик комсомоллар ёшларни Тахиатош ГРЭСи қурилишида, улкан газ магистралларини барпо қилишда, шоли етиштириш учун қўриқ ерларни ўзлаштиришда, пахтачиликда комплекс механизацияни жорий қилишда актив қатнашмоқдалар. Улар бошқа областлардан келадиган минг-минглаб кўнгиллиларни ўз сафларига қучоқ очиб кутиб оладилар. Комсомол Марказий Комитети шу хусусда яхши қарор қабул қилди. Бироқ, Бухоро областидангина ёшларнинг кичик бир группаси комсомол йўлланмаси билан Автоном республикамизга ишга келди. Комсомол ҳеч қачон осон йўлларни изламаган эмас ва изламайди ҳам. Қаерда аҳвол қийинроқ бўлса, қаерда ёшларнинг кучли қўллари, тиниб-тинчимас оташин қалблари зарур бўлса, комсомоллар ҳамиша ўша жойларда бўладилар. Агар комсомол ташкилотлари янги беш йиллик вазифаларини тушунтиришга астойдил киришсалар, Автоном республикага келишни хоҳловчи кўнгиллилар сони кескин кўпайиши турган гап.

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг улкан проблемаларини ҳал эта бориш билан бир вақтда, ёшларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Қишлоқда маданий-оқартув ишларини айниқса кучайтириш зарур. Бу жиҳатдан Қорақалпоғистон ёшлари республика Маданият министрлигидан катта ёрдам кутадилар.

Хоразм область, Янгиариқ районидаги Беруний номли мактабнинг бош пионер вожатийси Ш. Болтаева сўзга чиқади. У, **ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга мактабда, пионер отрядида асос солинади,** деб делегатларга эслатиб ўтди.

Пионер вожатийнинг меҳнати шарафли меҳнат, унинг катта вазифалари бор. Ишда расмиятчиликни қатъият билан йўқотиш, пионер отрядларининг ҳар бир сбори қизиқарли ва кўнгилли ўтадиган бўлишига эришиш лозим. Гарчи Болтаева махсус педагогик маълумотга эга бўлса-да, у баъзан билар-билмай ҳаракат қилади, иш формаси ва методларини танлашда муайян қийинчиликларга дуч келади. Мана бундай воқеалар кўп учраб туради: бошқа педагоглар ҳузурига ёрдам сўраб борсанг, улар елкаларини қисиб қўя қоладилар, пионер ишидан унча яхши хабардор эмасликларини очиқ эътироф қиладилар. Бу — педагогика олий ўқув юртлари ва билим юртларининг ишидаги жиддий камчиликдир, бу ўқув юртлари ўз талабаларини комсомол ва пионер ишлари билан яхши таништирмаётирлар.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети республика Маориф министрлиги, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан биргаликда пионер вожатийлар тайёрлаш масаласи устида жиддий бош қотириши керак, деб таъкидлади ўртоқ Болтаева. [illegible] мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари Б. Тошхўжаевнинг фикрича **ёшларни физкультура ва спорт билан анча яхшироқ шуғуллантириш керак.** Область комсомол ташкилотлари [illegible] разрядли спортчилар ва значкистлар сони кўпайди. Свердлов номли ва Димитров номли колхозларнинг, шунингдек Чирчиқ электрохимия комбинатининг футбол командалари «Б» классида мамлакат биринчилиги учун футбол мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи ўз спорт командасига эга бўлсин, ҳар бир комсомол физкультурачи бўлсин, деган вазифа қўйилди. Бу — оғир, лекин бемалол бажарса бўладиган вазифадир.

Нотиқ турли соҳалардаги ишнинг аҳволини таҳлил қилиб, комсомол интизомини яхшилаш зарурлиги тўғрисида гапиради. Комсомол аъзосининг ҳеч қандай узрли сабабсиз бошланғич ташкилотдан алоқасини узиб қўйиши ва бунинг учун тегишлича масъулиятга тортилмаслиги асло нормал аҳвол эмас. ВЛКСМ аъзоларининг уставга риоя қилиши учун талабчанликни ошириш зарур. Тошкент областидаги бир қанча корхоналарда ўсмирларга ғамхўрлик кучайтирилди. Комсомол комитетлари уларни актив жамоатчилик ишига жалб қилмоқда, тезроқ касб эгаллаб олишларига ёрдам бермоқда, меҳнат қонунларининг бузилмаслигини кузатиб бормоқда. Бироқ, афсуски ҳали ҳамма ерда ҳам ўсмирларга етарлича эътибор берилаётир, деб бўлмайди.

Улуғ Ленин байроғини баланд кўтарайлик, йигирманчи йиллар комсомолларининг шон-шуҳратини кўпайтирайлик — республикада комсомол ҳаракатининг ветерани, «Фарғона» совхозининг директори Т. Шодиева съезд делегатларига ана шундай чақириқ билан мурожаат қилди. У Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган қаҳрамонона кураш ҳақида, бутун кучини, баъзан эса жонини ҳам халқ бахт-саодати йўлида фидо қилган дастлабки комсомоллар ҳақида батафсил сўзлаб берди. Ўртоқ Шодиева ўзбек халқининг шонли фарзанди, партия ва халққа садоқат билан хизмат қилишнинг ажойиб намунасини кўрсатган комсомол аъзоси Абдулла Набиевнинг портретини гулдурос қарсаклар остида съездга тақдим қилади.

Мўл-кўл пахта учун кураш — ёшларнинг шон-шараф ишидир. Бу ишда комплекс механизацияни жадаллик билан амалга ошириш — энг муҳим масала ҳисобланади, деди Сирдарё область комсомол комитетининг иккинчи секретари А. Петров. Областда икки юздан ортиқ комсомол-ёшларнинг комплекс механизациялашган пахтачилик бригадалари ва звенолари тузилган. Ўтган йил мавсумда «Пахтаорол» совхозида ёшлар жами ҳосилининг учдан икки қисмидан кўпроғини машиналарда териб берди. [illegible]

Комсомол комитетлари механизаторлар ўқувини [illegible] галдаги вазифа деб ҳисобламоқдалар. Ўтган йили ана шундай ўқувни ташкил қилиш йўли билан саккиз мингга яқин машина ҳайдовчилар [illegible] қайта тайёрландилар.

Комсомол комитетларининг ишида [illegible] камчиликлар бор. Уларнинг баъзилари турли [illegible] ойликлар [illegible] ни ўтказишга берилиб кетиб, ёшларнинг эҳтиёжлари ва манфаатлари, турмуши ва ўқуви тўғрисида етарли ғамхўрлик қилмаётирлар. Ёшларнинг маданий дам олишини ташкил қилишда жиддий қийинчиликлар учрамоқда. 14 та совхоздан фақат биттасидагина клуб бор. Тўғри, олтита хўжаликда маданият ўчоқлари қурила бошлаган. Лекин бу йил иккита объектни қуриб битказиш учунгина маблағ ажратилган. Гулистон районида стадион қуриш учун ҳамма нарса тахт, лекин уни маблағ билан таъминлаш масаласи ҳалигача ҳал қилингани йўқ. Қўриқ ерлардаги комсомоллар маданий-оқартув муассасаларини қуришда ёрдам кўрсатилишини кутмоқдалар.

Шеробод канали қурилиши комсомол штабининг бошлиғи Ю. Раҳимов сўз олади. Республика комсомоли Марказий Комитети, дейди у, **беш йилликнинг зарбдор қурилишлари ўртасида мусобақа ташкил этиши,** шу қурилишлар коллективларининг вакилларини вақти-вақти билан тўплаб, тажрибаларини ўртоқлашишни йўлга қўйиши керак.

Нотиқ республиканинг жанубий районлари қишлоқ хўжалигини юксалтиришда муҳим роль ўйнайдиган канал қурилиши кенг миқёсда олиб борилаётганлиги тўғрисида, КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олаётган ёш қурувчиларнинг меҳнатдаги муваффақиятлари ҳақида гапириб берди.

Ҳозир қурувчилар посёлкасида ўн беш минг киши истиқомат қилади. Уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, клуб, спорт базаси қуриш тўғрисида, водопровод ўтказиш ҳақида ғамхўрлик қилиш керак. Ёш қурувчилар тўғрисида ғамхўрлик қилиш жиддий иш бўлиб, зарбдор қурилишдаги ишларнинг муваффақияти кўп жиҳатдан шунга боғлиқ бўлади.

Қарши даштини забт этувчиларнинг аҳил оиласида сал кам эллик миллатнинг фарзандлари қўлни-қўлга бериб меҳнат қилишмоқда, дейди Қашқадарё область комсомол комитетининг биринчи секретари А. Муртазоев. Қўриқ ерларнинг дастлабки бир неча минг гектари қисқа вақт ичида ўзлаштирилди. «Аврора» совхози ташкил этилди, янги посёлкалар қурилмоқда, қурилиш материаллари комбинати барпо этилмоқда. Яқин йиллар ичида ўнларча янги совхозлар ва саноат корхоналари бино қилишимиз керак. Ёшлар чўлқуварларнинг олдинги сафида боришмоқда.

Область комсомол ташкилотлари **йигит ва қизларни партия билан халқнинг шонли традициялари руҳида тарбиялашга** ҳаракат қилмоқда. Комсомол ветеранлари, кекса коммунистлар, меҳнат қаҳрамонлари билан учрашувлар ўтказиш ҳамма жойда расм бўлиб кетди. Гражданлар уруши ва Ватан уруши қаҳрамонлари бўлган қашқадарёлик жангчиларнинг хотирасини абадийлаштириш учун кўп иш қилинмоқда. Шаҳрисабздаги Гоголь номли мактаб комсомоллари шу мактабда тарбия кўрган, Ватан учун, фашист галаларига қарши олиб борилган жангларда шижоаткорона жасорат кўрсатиб, ўз жонини қурбон қилган кишилар шарафига ёдгорлик лавҳаси ўрнатишди. Бу ерда жанговар шуҳрат бурчаги ташкил этилиб, унга Совет Армияси сафларида хизмат қилган юртдошлари тўғрисидаги материаллар қўйилган.

Армия сафига тантанали узатиб қолиш, бўлғувси жангчиларга эсдалик совғалари топшириш одат тусига кириб қолди. «Нишон» ва «Муборак» совхозлари комсомоллари ёшларга чўпонлик касбларини беришга бағишланган кечалар ўтказишмоқда.

Адиблар комсомолга катта ёрдам кўрсатишлари мумкин ва лозим. Лекин баъзан, масалан, шундай ҳоллар ҳам рўй беради: Қашқадарёда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кўп ишлар қилган ғузорлик довюрак революционер М. Ҳасанованинг жасорати тўғрисида китоб нашр этилди. Ёшлар бу китобни ўқиб фойда олишлари мумкин. Лекин китобни топишнинг иложи йўқ, чунки у анча аввал оз нусхада нашр этилган. Бизнинг нашриётларимиз яхши китобларни қайта-қайта нашр этишлари лозим.

Комсомоллар ҳамиша ва ҳамма ишда партиянинг актив ёрдамчилари бўлишлари керак, дейди, Бухоро область Ғиждувон район комсомол комитетининг биринчи секретари Г. Ўринов.

Райондаги пахтакор комсомол-ёшлар бригадалари КПСС Марказий Комитети март Пленуми талабларига амал қилиб ишламоқдалар. Улар деҳқончилик маданиятини юксалтиришга ҳаракат қилмоқдалар, дала ишларини механизациялаш даражасини оширмоқдалар. Район мактабларидаги комсомол ва пионер ташкилотларининг ишини активлаштирмоқдалар. Район комсомол комитети ўқитувчилар билан алоқасини мустаҳкамламоқда.

Ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш идеология ишида биринчи даражали аҳамиятга эгадир, дейди Самарқанд область комсомол комитетининг биринчи секретари М. Ҳасанов.

Самарқанд ёшлари Тожикистоннинг Панжакент шаҳридаги тенгқурлари билан дўстлашиб олишди. Қардош республикаларнинг қўшни районларидаги йигит ва қизлар учрашуви ўхтин-ўхтин ўтказилиб турибди. Улар ўзларининг бадиий ҳаваскорликни ривожлантиришдаги муваффақиятларини бир-бирларига намойиш қилиб кўрсатишади, тажрибаларини баҳам кўришади, план ва режаларини ўртоқлашишади.

Самарқандга чет эл делегациялари тез-тез келиб турибди. Давлат университетининг комсомоллари турли мамлакат ёшларининг вакилларини ҳузурларига таклиф қилишиб, чет эллардаги меҳнаткашларнинг турмуши тўғрисида улардан кўп нарсаларни сўраб, билиб олмоқдалар. Кейинги вақтларда Афғонистон ва Италия, Бирма ва Япониядан келган меҳмонлар университетга таклиф қилинди. Ана шу учрашувларнинг ҳар бири Совет социалистик тузумининг афзалликларини яхшироқ тушуниб олишда, тинчлик ва халқларнинг бахт-саодати учун курашда меҳнаткашларнинг куч-ғайратини бирлаштириш вазифаларини англашда ёшларга ёрдам бермоқда.

Лекин ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш соҳасида ҳали ҳамма ишлар қилинган деб бўлмайди. Бу ишни кампаниячиликка айлантириб юбормай, изчиллик билан пухта план асосида олиб бориши лозим.

Область комсомол ташкилотлари ёш авлодни революцион традициялар руҳида тарбиялашга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Ҳамма жойларда жанговарлик ва революцион шуҳрат клублари ва хоналари барпо этилмоқда. «Самарқанднинг шонли фарзандлари» деган плакат чиқарилди. Унда областнинг Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари бўлган кишиларининг турмуши акс эттирилган. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари тўғрисида ҳам ана шундай плакат тайёрланмоқда. Яқинда Самарқандда Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун жангларда ҳалок бўлган комсомол қаҳрамонлар шарафига обелиск ўрнатилди.

Биз Ўзбекистоннинг барча ёшлари қатори съездимизни меҳнат совғалари билан кутиб олдик, деб сўз бошлайди Тошкент тўқимачилик комбинати комсомол комитетининг секретари Л. Кундухова. Пландан ташқари миллион-миллион метр газлама, миллион-миллион ғалтак ип ишлаб чиқариб, юзлаб тонна калава ипни тежаб қолганлигимизни съездга маълум қиламиз. Ёш тўқимачилар КПСС XXIII съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасида катта-катта муваффақиятларга эришдилар. «Ваъда бердингми—устидан чиқ!» — деган сўзларни биз шиор қилиб олганмиз.

Комбинатда комсомол группаларининг роли оширилди. Ҳозир бизда 167 та комсомол группаси бор. Комсомол активларининг доимий ишлайдиган мактаби ташкил этилган бўлиб, ундаги машғулотларда комсомол ички ишлари масалалари, ишлаб чиқариш проблемалари муҳокама қилинмоқда. Бу мактабда партия ва комсомол комитетларининг аъзолари, корхона мутахассислари суҳбатлар ўтказмоқда. Бу суҳбатлар сезиларли натижалар бермоқда. Комсомол группалари қимматли ташаббусларни бошлаб беришди, хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб ишлатиш ҳаракатини бошлаган Москва ва Ленинград корхоналари коллективларининг ташаббусини қўллаб-қувватлашди.

Комбинатда бир неча юз ўсмир меҳнат қилмоқда. Улар билан ишлаш учун комсомол комитети ҳузурида махсус сектор тузилди. Ўсмирларнинг кўпчилиги ётоқхоналарда яшаб турганлиги сабабли шу ерларда кино санъати университети, турли тўгараклар ташкил этилди.

Комсомол иши расмиятчилик ва андозачиликни ёқтирмайди. Комсомол иши жонли ва мароқли бўлиши лозим, деб таъкидлайди Хоразм область комсомол комитетининг биринчи секретари Р. Авазжонова.

Область комсомол ходимлари ўз вақтларининг кўп қисмини ёшлар орасида ўтказишга, ёшлар меҳнат қилаётган ва билим олаётган жойларда ўтказишга ҳаракат қилишмоқда. Кабинетларда ўтириб қолаётган, маълумотлар тўплаш ва телефон орқали иш юритишга берилиб кетаётган ўртоқлар танқид қилинмоқда. Ходимлар жойларда бўлишганида бошланғич комсомол ташкилотларининг аҳволидан хабар олсинлар, ёшлар билан суҳбатлашсинлар, ёшларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўргансинлар, деб талаб қилмоқдамиз.

Лекин бахтга қарши яхши ниятлар ҳамиша ҳам рўёбга чиқавермайди. Ўтган йили Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети жойларга жуда кўп қарорлар юборди. Баъзан шулар билан овора бўлиб кетиб, жонли ташкилотчилик ишини олиб боришга вақт етмай қолди. Раҳбарликнинг услуб ва методларини куч-ғайрат билан такомиллаштириб бормоқ керак.

Бошланғич ташкилотнинг ролини ва обрўсини тағин ҳам кўтариш керак. Бухоро область комсомол комитетининг биринчи секретари С. Авазов шу тўғрида гапирди. Район, шаҳар комсомол комитетлари ва область комсомол комитети асосий тарбиявий ишларни цех ва бригадалардаги ёшлар орасида олиб боришга интилмоқда. Съезддан олдин ўтказилган ҳисобот ва сайлов комсомол йиғилишлари ВЛКСМ аъзоларининг ва умуман бошланғич ташкилотларнинг зўр активлигини кўрсатди, раҳбарлик услуби ва методларини такомиллаштиришга ёрдам берди. Кўпгина фойдали таклифлар киритилди, бу таклифларнинг бажарилиши ташкилотчилик фаолияти савиясини тағин ҳам юксалтиришга ёрдам беради. Ана шу таклифларнинг ҳаммаси бажарилиши лозим.

Бухоро области комсомоллари газ магистраллари қурилишига, Навоий химия комбинати ва Навоий ГРЭСи, Аму—Бухоро машина канали қурилишига талайгина ҳисса қўшганликлари билан фахрланадилар. Улар бундан буён ҳам йирик қурилишларга оталик қилишни давом эттирадилар.

Сурхондарё область комсомол комитетининг биринчи секретари Х. Зокиров ҳам комсомол ташкилотларига раҳбарлик қилиш масалаларига тўхталиб ўтди. У бундай деди: ўз фаолиятини аъзолик взнослари тўплаш билангина кифоялаб қолаётган, йиғилишларни камдан-кам ўтказаётган ташкилотлар баъзи жойларда ҳали ҳам бор. Бундай ташкилотларнинг ишини жонлантириб юборишда уларга ёрдам бериш керак.

Нотиқ область йигит ва қизларининг янги ерларни ўзлаштиришдаги иштироки ҳақида гапириб, бир қанча мароқли мисолларни айтиб берди. Бундан атиги беш йил илгари шижоаткор ёшлардан юз киши Бешқўтон массивига бориб совхоз тузишди, унга Комсомолобод деб ном қўйишди. Ҳозир эса ана шу хўжаликдаги ёш меҳнаткашларнинг муваффақиятларини бутун республика билади. «Янгиобод» ва «Советобод» совхозларида кўпгина йигит ва қизлар меҳнат қилишмоқда. Янги беш йилликда катта-катта ер майдонларини ўзлаштиришимиз керак. **Чўлқуварларнинг биринчи сафларида бўлишни** Сурхондарё комсомоллари билан ёшлари ўзларининг шарафли ишлари деб билмоқдалар. Комсомол аъзоси — **ҳаммага намуна бўлиши лозим,** дейди Андижон область Ленин районидаги «Правда Востока» колхози комсомол комитетининг секретари Э. Абдуллаев.

Колхоздаги олти юз ёш деҳқон ва чорвадор коммунистик меҳнат ҳаракатида қатнашмоқда. Улар ўтган йили жуда яхши ишлашди. Ф. Абдураззоқов, М. Расулов, К. Мирзаев бошчилигидаги бригадалар пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасидан руҳланган колхоз комсомоллари ҳозир беш йилликнинг биринчи йили мўл ҳосилига замин тайёрламоқдалар.

Мактаблардаги комсомол ташкилотлари пухта ва чуқур билим учун олиб борилаётган курашга бош бўлишлари лозим. Республика маориф министрининг ўринбосари И. Тўхтахўжаева ўз нутқини шу темага бағишлади.

Педагогик коллективлар билан комсомол ташкилотлари биргаликда ишлаб, муайян мақсадни кўзловчи мазмундор ишлар қилаётган юзлаб мактаблар бор. Бу мактабларни ҳақли равишда илғор тажриба ўқув юртлари деса бўлади.

Шу билан бирга, биз болаларни ўқитиш ва тарбиялашда жиддий нуқсонларга дуч келмоқдамиз. Баъзи жойларда айрим болалар мактабдан четда қолган, синфда қолишга барҳам берилмаган. Бу проблемаларга қарши кураш фақат педагогларнинг вазифаси бўлиб қолмай, шу билан бирга, бу ижтимоий-сиёсий вазифа ҳамдир. Бинобарин, комсомол бу ишда энг актив қатнашиши керак.

Таълим билан тарбия — бир процесснинг ўзи. Ўқитувчи ижодий ишлаши учун комсомол ва пионер ишини яхши билиши, бу иш методикасини ўзи ўқитадиган предмети сингари пухта билиши керак. Афсуски, республика Маориф министрлиги билан комсомол Марказий Комитети ўқитувчиларнинг билим доирасини кенгайтириш тўғрисида ҳали лозим даражада ғамхўрлик қилаётганлари йўқ. Бу камчиликни тузатиб олиш керак.

Ленин музейлари, жанговар ва меҳнат шуҳрати хоналари, баҳс—мунозаралар, учрашувлар сингари тарбиявий характердаги кўпгина қимматли ташаббуслар республика мактабларида жуда оммалашиб кетди. Лекин одатда ана шу мароқли кечаларнинг ҳаммасига ўзлаштириши яхши бўлган ўқувчилар қатнашмоқда, яхши ўзлаштирмаётган болалар эса четда қолиб кетмоқда. Ҳолбуки худди ана шу болаларга кўпроқ таъсир ўтказиш лозим. Ҳар бир мактаб ўқувчисини коммунистик руҳда тарбиялашда пионер ва комсомол ташкилотлари ишининг самарадорлигини ошириш ғоят муҳим иш бўлиб турибди.

Тез орада ёз бошланади. Болаларнинг дам олиши тўғрисида ҳозирнинг ўзидаёқ ғамхўрлик қилиш керак. Мавжуд пионер лагерлари бизнинг талабларимизни тўла қондираётгани йўқ. Колхоз ва колхозлараро пионер лагерлари барпо этиш ишига чинакамига киришиш вақти келган. Юқори синф ўқувчилари ёз даврида ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини эътиборга олиб, улар учун дам олиш уйлари ва санаторийлар қуриш тўғрисида ўйлаб кўриш керак.

«Ёш гвардия» нашриётининг директори С. Йўлдошев сўз олади. Ёшлар нашриёти, дейди у, ҳар йили тўрт миллион нусхага яқин китоб чиқармоқда. Бу китобларни етакчи адиблар ва публицистлар билан бирга ёш ёзувчилар, шоирлар ва журналистларнинг катта отряди яратмоқда. Комсомол активлари дастлабки кутубхоначаларни олишди, уларда комсомол ишининг тажрибаси ҳақида, комсомол раҳбарининг маънавий қиёфаси тўғрисидаги, унинг коллектив турмушидаги роли ҳақида ҳикоя қилиб берилган. Пионерлар ва пионер активлари учун мўлжалланган нашрлар доираси анча кенгайтирилмоқда.

Нашриёт планларида илмий-оммабоп, ҳарбий ватанпарварлик ва динга қарши темалардаги китобларни кўпайтириш мўлжаллаб қўйилди. **Биз ижодкор ёшларнинг куч-ғайратини замонамиздаги қаҳрамонликларни, ажойиб ёшларимизни мадҳ этувчи** асарлар ёзишга қаратишга ҳаракат қилмоқдамиз. Улуғ Октябрнинг эллик йиллигига ва Ильич туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган китоблар кенг кўламда нашр этилади.

Барча қишлоқ меҳнаткашларининг фикри-зикри **баҳорни шайланиб кутиб олишга қаратилган.** Сирдарё область, Киров район комсомол комитетининг секретари Т. Б. Тезекбоев район деҳқонлари кўкламги экишга тайёргарлик ишларини батамом тамомлаганликларини съездга маълум қилди. Экиш кампаниясида 39 та комсомол-ёшлар экипажи қатнашади. Ёш деҳқонлар 32 центнерли ҳосил олиш учун кураш бошлашга бел боғлашди.

Район комсомоллари республика комсомол комитетининг «Қишлоқда яшайсанми—техникани билиб ол!» — деган шиорини қизғин қўллаб-қувватладилар. Ўтган йили район хўжаликларида комсомолнинг актив ёрдами билан тўрт юздан ортиқ механик-ҳайдовчи тайёрланди ва қайта тайёрланди.

Беш йилликнинг биринчи йили баҳоридаги вазифаларни муваффақиятли уддаламоқ учун қишлоқ ёшларининг самарали меҳнат қила олишига ёрдам берадиган яхши шароитни яратиб қўйиш лозим. Комсомолларнинг ташаббуси билан район марказида очилган ёшлар кафесида тематик кечалар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари билан, Ватан уруши қатнашчилари, районнинг донгдор кишилари билан учрашувлар ўтказилмоқда. Бадиий ҳаваскорликни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Ҳозир районда 27 та ҳаваскорлик ижодий коллективи бор. Улар колхоз клубларига ва маданият уйларига бориб концерт беришмоқда.

Қорақалпоғистон АССР Мўйноқ районидаги «Памяти Ленина» балиқ овлаш колхозининг аъзоси И. Айтжонов съездга Оролнинг ёш балиқчиларидан қизғин салом топширди.

Колхоз комсомоллари билан ёшлари ишнинг энг масъулиятли участкаларида ҳамиша пешқадамлик қилмоқдалар, **забардаст қўллар ва ёшлик шижоати қаерда даркор бўлса,** ўша ерга бориб ишлашга ҳамиша ҳаракат қилмоқдалар. Улар етти йиллик планни анча барвақт бажариб бўлишди ва ҳозир янги марраларга дадиллик билан интилишмоқда.

Ишлаб чиқариш илғорларидан Жубандиқ Шўраев, Ўринбой Битлеулов, Ўролбой Утеулиев ва бошқалар касбдош ўртоқлари орасида ҳақли равишда ҳурматга сазовор бўлишган. Менинг ўзим, дейди нотиқ, етти йиллик топшириқни сал кам икки баравар ошириб бажардим ва ҳозир ҳам ана шундай ғайрат билан меҳнат қилмоқдаман. (ЎзТАГ).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 17 мартда Кремлда Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари П. Ярошевични қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Суҳбатда Польша Халқ Республикасининг ташқи савдо министри В. Тромпчинский, Польша Халқ Республикаси оғир машинасозлик министри Я. Хринкевич, Польша Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Э. Пшчулковский ва Польша Халқ Республикасининг ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашидаги доимий вакилининг ўринбосари Г. Ружаньскийлар қатнашдилар.

Суҳбатда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. А. Лесечко, ташқи савдо министри Н. С. Патоличев ва СССР Госплани раисининг ўринбосари А. М. Лалаянц ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

НОЁБ ЭКСПЕРИМЕНТ

Космосга қилинган парвозлар медицина ва биология олдига жуда кўп масалаларни қўйди. Космик парвоз шароитида тирик организмга мутлақо янги хил таъсирларга — вазнсизлик, оғирликнинг ошиб кетиши, космик нурлар таъсир этиши ва ҳоказоларга дучор бўлади. Шу сабабли инсоннинг космосга биринчи марта парвоз қилишидан олдин ичига жониворлар солинган йўлдошлар бир қанча марта учириб кўрилди. Натижада тирик организм ана шундай одатдагича бўлмаган шароитларда ҳам яшаши мумкин эканлиги исботланди. Кишиларнинг космик кемаларда қилган парвозларида ҳам худди шу нарсалар исботланди. Космосда учиб юриш муддати тобора ошиб бораётган бу парвозлар космик биология ва медицина олдига талайгина янги проблемаларни қўймоқда.

Бу ишларда одамнинг вазнсизлик шароитида узоқ муддат давомида бўлиши асосий проблемалардан бири бўлиб қолмоқда. Шуни айтиш кифояки, Марсга учиб бориш ва ундан ерга қайтиб келиш учун уч йилга яқин вақт кетади. Ҳатто тортиш кучи Ер тортиш кучининг атиги 0,16 қисмини ташкил этувчи энг яқин қўшнимиз Ойни ўзлаштириш учун ҳам тадқиқотчилар вазнсизликка яқин бўлган шароитда иш олиб боришлари керак бўлади.

Киши организми мувофиқланишнинг кучли запасларига, ёки фан тили билан айтганда компенсаторланиш имкониятларига эга. Шу билан бирга унча узоқ давом этмайдиган парвозлар вақтида бундай компенсацияланиш муваққат характерга эга бўлади. Узоқ вақт давом этадиган парвозлар жараёнида эса анча барқарор мосланишлар вужудга келса керак, бундай мосланиш организмнинг янги шароитларга мувофиқ муайян тарзда қайта қурилишидан иборат бўлиши мумкин.

Космик фазони ўзлаштиришнинг перспектив программасида йўлдош-кемаларда кенг медицина-биологик тадқиқотлар олиб бориш кўзда тутилади. Бундай тадқиқотлар асосан икки принципиал масалани аниқлашни ўз олдига мақсад қилиб қўяди:

— одамнинг вазнсизлик ҳолатига адаптацияланиши (одатланиб қолиши) мумкинми:

— агар шундай адаптация юз берса, одамни бу ҳолатдан ернинг тортиш кучи таъсир этадиган доирага қайтариб тушириш унга қанчалик хавфли бўлиши мумкин.

Ичига жониворлар солинган ихтисослаштирилган «Космос-110» йўлдошида ўтказилган медицина-биологик тадқиқотлар юқорида кўрсатиб ўтилган ҳолатларнинг муфассал физиологик механизмларини ўрганиб чиқиш соҳасида қўйилган дастлабки қадам бўлди.

«КОСМОС-110» ЙЎЛДОШИНИНГ ПАРВОЗИ ТУГАЛЛАНДИ

Вазнсизлик ҳолати қон айланиш системасига танлаб таъсир кўрсатади, деган бир қанча мулоҳазалар борлиги ҳисобга олиниб, «Космос-110» йўлдоши бортида ўтказиладиган кўп планли бир қатор физиологик тадқиқотларда юрак-қон томир системасининг нейро-рефлектор регуляцияси хусусиятларини ўрганишга асосий эътиборни қаратишга қарор қилинган эди. Юқорида кўрсатиб ўтилган вазифаларни ҳал қилиш учун, илгари ҳам матбуотда ёзилганидек, тажриба ўтказиладиган итлар энг қулай объектдир. Бу итлар устида аввал комплекс операциялар ўтказилди. Мазкур операциялар мана шу экспериментда дозалаштирилган стандарт таъсирларга организмнинг (жумладан юрак қон томир системасининг) жавоб реакциясини ўрганиш принципини қўллашга имкон бериши керак эди.

Эксперимент схемасини қисқача эслатиб ўтамиз.

Парвоздаги итларнинг бири тажриба учун ажратилган бўлиб, юрак-қон томир системасининг реактивлиги ва фаолияти тўғрисида маълумотлар олиб туриш учун, у доимо комплекс таъсирларга дучор қилиниб турилди; иккинчи ит тажриба ўтказилмайдиган контроль ит эди.

Биомедицина датчиклари ёрдамида тажрибадаги итнинг ўртача қон босими, томир уриши ва нафас олиш тезлиги қайд қилиб борилди. Электрокардиограммалари, сейсмокардиограммалари ва сфигмограммаларини, шунингдек контрол итнинг электрокардиограммалари, сейсмокардиограммалари ва сфигмограммаларини ёзиб олинди.

Ҳайвонларнинг ҳолати йўлдош бортидаги телевизион аппаратура ёрдамида, физиологик кўрсаткичларнинг ёзувлари асосида ҳамда жониворларнинг ҳаётини таъминловчи системаларнинг қандай ишлаётгани тўғрисида йўлдош бортидаги телеметрик системалар ёрдамида олинган маълумотларга қараб кузатиб борилди.

Радиотелеметрик каналлар орқали олинган маълумотлар жониворларнинг аҳволи бутун 22 суткалик парвоз давомида қониқарли бўлганидан далолат беради. Шу нарса эътиборга сазоворки, бутун парвоз давомида юрак қисқаришларининг тезлиги салгина ўзгарган. Бундай ўзгариш аввало шундан иборат бўлдики, парвознинг охирги пайтларида юракнинг ритмсиз қисқариши анча сезиларли бўлиб қолди, яъни юракнинг ҳар бир навбатдаги қисқариши бир хил эмас, балки турлича вақт ўтгандан кейин юз берар эди. Шуни айтиб ўтиш кераки, итларда бундай ҳодиса одатдаги шароитда ҳам учрайди. Бироқ, бу ҳолатнинг анча сезиларли бўлиб қолганлиги юрак фаолиятини тартибга солиб турувчи системада қандайдир ўзгаришлар юз берган бўлса керак, деб тахмин қилишга мажбур этади. Бутун парвоз [illegible] 20 мар-та. Уголёкнинг томир уриш тезлиги эса минутига 60-90 мартага тўғри келди. Юрак қисқаришлари сонининг абсолют миқдоридаги бундай тафовут ҳайвонларнинг индивидуал хусусиятларига боғлиқ бўлиб, бу хусусият уларни учиришдан олдинроқ қайд қилинган эди. Бироқ, бундай тафовут вазнсизлик шароитида ана шундай узоқ муддат давомида ҳам сақланиб қолинганлиги, шубҳасиз, диққатга сазовордир.

Жониворларнинг нафас олиш тезлиги бутун парвоз давомида унча кўп ўзгармади ва Ветерокда минутига 12-14 марта, Уголёкда 8-11 марта бўлиб турди. Газ ва намликнинг нормал алмашиниб туришида катта аҳамиятга эга бўлган ташқи нафас олиш функцияси унча кўп ўзгармади.

Жониворларнинг қилиқ ва ҳаракатлари телевизион алоқа каналлари орқали анализ қилиб борилди, бу анализ маълумотлари шубҳасиз катта аҳамиятга эга. Бу маълумотлар тирик организм фаолиятининг энг муҳим томонларидан бирини, чунончи вазнсизлик шароитида мускулларнинг таранглашишини координациялаш қобилиятини характерлаб бергани учун ҳам катта аҳамиятга эгадир. Бундан ташқари бу маълумотлар вазнсизлик шароитида турган организмда юз берадиган бир қатор ўзгаришларни бошқариб борувчи вестибуляр аппаратнинг функциясини ҳам маълум даражада характерлаб беради.

Шу нарса эътиборга сазоворки, вазнсизлик шароитида бўлишнинг дастлабки даврида итларда координация бузилганлиги қайд қилинган эди, яъни улар ўзлари учун қулайроқ ҳолатни излаб бошларини ҳар томонга силкитган ва бироз безовталанган эди. Парвознинг 8-9 кунидан бошлаб, бу ҳолат йўқолди, ҳайвонлар тинчланиб қолди. Ўрганиш даври ўтиб кетди, энди жониворларда илгариги пала-партиш қилиқлар, қўполроқ ҳаракатлар йўқолиб, улар ўрнини бир мақсадни кўзлаган ва мувофиқлашган ҳаракатлар эгаллади.

Бу мақолада жониворларни оператив кузатиш натижасида олинган маълумотларгина кўриб чиқилди. 16 мартда итлар Ерга қўндирилди ва ҳозир улар яхши аҳволда. «Космос -110» йўлдоши Ерга юмшоқ қўндирилгандан кейин олинган асосий материаллар махсус равишда ишлаб чиқилиши керак, шундан кейин жониворларнинг аҳволи тўғрисида узил-кесил хулоса чиқарилади. Аммо ҳозирнинг ўзидаёқ шуни қувонч билан қайд қилиб ўтиш мумкинки, муваффақият билан ўтказилган бу эксперимент, шубҳасиз, келгусида космик парвозлар учун катта аҳамиятга эга бўлади.

В. ПАРИН,
В. ПРАВИЦКИЙ,
Б. ЕГОРОВ.
(ТАСС).

Суратларда: Ветерок ва Уголёк.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ БИРИНЧИ БАҲОРИ

ПАХТАЧИЛИК МАСАЛАЛАРИ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКАЛАРАРО КЕНГАШ

ҲАР ГЕКТАРДАН КЎПРОҚ ПАХТА УНДИРАЙЛИК ☆ АЛМАШЛАБ ЭКИШ ГЕКТАРНИНГ ТАЯНЧИ ☆ АККУМУЛЯТОРЛАР АНҚОНИНГ УРУҒИМИ? ☆ ФАН БИЛАН ҲАМЖИҲАТ БУЛАЙЛИК ☆ СУВ ТАНҚИСЛИГИ ПАХТАКОРЛАРГА ПИСАНД ЭМАС

Бу кенгаш одатдагига ўхшамас эди. Бир қанча иттифоқ ва республика министрликлари ҳамда идораларнинг раҳбарлари, мутахассислар, олимлар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг новаторлари бир стол теварагига тўпландилар. Улар қишлоқ хўжалигимизнинг ҳамма томонларини, бошланаётган пахта беш йиллигида уларнинг янги ҳужумга қанчалик тайёр эканлигини биргаликда текшириб кўриш учун Тошкентда тўпланишган эди.

Беш йиллик планда пахтачилик соҳасидаги янги марралар белгилаб берилди. Бу юксак марраларни қандай қилиб эгаллаш мумкин?

Етти йилликнинг сўнгги йилида мамлакатдаги колхоз ва совхозлар Ватанга 5660 минг тонна пахта етказиб бердилар. Бу, Совет Иттифоқида бутун пахтачилик тарихида эришилган рекорд натижадир. Бу йил 5 миллион 300 минг тонна пахта етиштириш планлаштирилмоқда. Бундай қараганда план камайтириб юборилганга ўхшаб кўринади. Аммо хулосалар чиқаришга шошилмай туринг.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг янги реал истиқболлари белгилаб берилди. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини бир меъёрда ўстира бориш кўзда тутилади. Колхоз ва совхозларга деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини давлатга сотиш юзасидан қатор йилларга мўлжалланган қатъий топшириқлар белгилаб берилди.

Партия съездининг Директивалари лойиҳасида айтилганидек, янги беш йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажми 25 процент ортади. Шу билан бир вақтда истеъмол буюмлари ишлаб чиқарувчи саноатнинг «Б» группасида маҳсулот ишлаб чиқариш 43—46 процент кўпайиши керак, деб белгиланган. Тамоман равшанки, пахта етиштиришнинг бир йилда тўртдан бир ҳисса кўпайиши мутлақо етарли бўлмайди. Шу сабабли бу соҳада пландан ташқари пахта етиштириш албатта зарур бўлади. Пландан ташқари етиштирилган маҳсулот учун эса давлат оширилган баҳоларда ҳақ тўлайди. Бу, дала меҳнаткашлари моддий манфаатдорлигини оширишнинг муҳим омилидир. Масалан, ўтган йили мамлакатдаги пахтакор хўжаликлар давлатга пландан ташқари пахта сотишнинг ўзидан юз миллион сўмлаб даромад олдилар.

Экин майдонларининг кенгайтирилганлиги «оқ олтин» етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резервларидан бири бўлди. Бу ишга оқилона ёндошмоқ керак. Масалан, 1954—1958 йилларда хўжаликлар бедапояларни ҳайдаб юбориб пахта экиш ҳисобига ҳар йили ўрта ҳисобда 2,9 миллион тоннадан пахта сотиб келдилар. 1959—1965 йилларда эса 3,3 миллион тоннадан пахта сотилди. Худди шу давр ичида ҳосилдорлик 0,4 центнер кўпайди, холос. Хўш, бунинг сабаби нимада?

Сабаби алмашлаб экишнинг бузилганлигида — кенгаш қатнашчилари ана шундай хулосага келдилар. Беда-пахта алмашлаб экиш кўплаб сувни, ўғитларни тежашга, меҳнат сарфларини камайтиришга имкон беради, шунга қарамай, у ҳанузга қадар ҳосилдорликни оширишнинг муҳим воситаси бўлиб қолгани йўқ. Нима сабабдан? Ахир бу агрономия усули тупроқнинг унумдорлигини оширишда жуда катта роль ўйнайди-ку!

Ишончли бир мисолни келтирайлик. Бундан бир неча йил илгари Тошкент областидаги «Политотдел» колхозига 1300 гектар ерга эга бўлган камқувват хўжалик бирлаштирилди. Бу хўжалик илгари ана шу 1300 гектар ердан йилига 3 минг тоннадан ортиқ пахта ололмас эди. Икки хўжалик бирлаштирилганидан кейин ҳалиги қўшилган хўжаликнинг пахта майдони 300 гектарга қисқартирилди. Пахтадан бўшаган ерларга беда экилди. Хўш, бу қандай натижалар берди? Ўтган мавсумда бир минг гектар ернинг ўзида 3600 тонна пахта етиштирилди. Бедапоядан эса, чорвачилик учун талайгина қимматли пичан олинди.

Ўзбекистонда алмашлаб экишни тиклаш чоралари кўрилмоқда. Ихтисослаштирилган хўжаликлар, бўлимлар ва бригадалар ташкил қилинмоқда. Бедапоя майдонлари шу йилнинг ўзидаёқ 104 минг гектарга етади.

Хўжаликлар йил сайин техника билан бойиб бормоқда. Пахтакор колхоз ва совхозларда техника айниқса кўп. Мамлакатдаги пахтакор районларнинг энергетика қуввати ўтган беш йил ичида икки баравар ошди, деб айтишмоқда статистикачилар. Биргина Ўзбекистоннинг ўзида ҳозир турли маркадаги 91 минг трактор бор.

Ўтган беш йил ичида мамлакатдаги колхоз ва совхозлар 30 мингта пахта териш машиналари олдилар. Кенгашда шу нарса қайд қилиндики, эндиликда «Сельхозтехника» бирлашмалари терим техникаси етказиб бериш тўғрисида тушадиган заявкаларнинг ҳаммасини дарҳол бажара олади. Қишлоқларга пахта подборшчиклари, кўсак терадиган машиналар, ғўзапоя юладиган машиналар тўхтовсиз келиб турибди. Кенг қаторли қилиб экилган ғўзаларни ишлайдиган машиналар комплектлари ва бошқа кўплаб машиналар ҳам кела бошлади.

Деҳқонларни биринчи даражали техника билан қуроллантириш саноат ходимларининг биринчи навбатдаги бурчидир. Худди шунингдек энергетика қувватларидан усталик билан фойдаланиш пахтакорларнинг бевосита вазифаси ҳисобланади. Бу масала кенгаш қатнашчиларининг эътибор марказида бўлди. Кўпдан-кўп мисолларнинг кўрсатишича, бир қатор хўжаликларда машина ва механизмлардан ҳали усталик билан фойдаланилмаётир. Исрофгарчиликлар орқасида хўжаликларни таъминлаш масаласида «танглиқлар» вужудга келмоқда.

Мамлакатимиз саноати аккумуляторларни етарли миқдорда ишлаб чиқармоқда, деб қайд қилинди кенгашда. Шунга қарамай, аккумулятор деган нарса қишлоқда анқонинг уруғи бўлиб қолди. Аккумуляторлар етказиб бериш тўғрисидаги заявкалар тобора кўпаймоқда. Аккумуляторлар етишмаслиги сабабли тракторлар ва автомашиналар бекор туриб қоляпти, деган таъналн гаплар тез-тез эшитилмоқда. Аммо агар бу масала синчиклаб текшириб кўрилса, механизаторлар ёки шоферларнинг ўз айби билан электр асбоблар муддатидан илгари ишдан чиқиб қолаётганлиги маълум бўлади. Корхоналар аккумуляторларни муайян соатлар давомида ишлайдиган қилиб ишлаб чиқаради. Аммо улардан нотўғри фойдаланилиши орқасида аккумуляторлар белгиланганидан икки-уч марта камроқ ишлаб ишдан чиқиб қолади.

Кенгашда тракторларнинг иш нормаси ҳали анча паст экани тўғрисида ҳам катта фикрлашув бўлди. Масалан, бутун Ўзбекистондаги хўжаликларда бир тракторнинг иш нормаси 314 гектарни ташкил қилади, ҳолбуки совхозларда у бори-йўғи 199 гектарга тенг. Бундай тафовутни асло нормал аҳвол деб бўлмайди! Кенгашда Ўзбекистон қишлоқ ремонтчиларининг тажрибасига ижобий баҳо берилди.

Ҳар бир пахтакор хўжаликда «Сельхозтехника»нинг индустриал ремонт базасини вужудга келтириш керак, деб бир оғиздан айтишди кенгаш қатнашчилари.

Қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтларининг ишлари ҳанузга қадар тарқоқ ҳолда олиб борилмоқда, муҳим проблемаларни ҳал қилишда бир мақсадни кўзлаб иш олиб бориш йўлга қўйилмаётир.

Равшанки, олимлар қишлоқ хўжалигига катта ҳисса қўшдилар. Аммо, олимларнинг бутун куч-ҳаракати бирлаштирилганда уларнинг бу ҳиссаси янада каттароқ бўлур эди. Кенгашда қайд қилинганидек, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий тадқиқот институти бирор янги нарсани, масалан, машинанинг иш органи ёки механизми конструкциясини ишлаб чиқар экан, унинг учун агротехника шароитларини ҳам ўзи тайёрламоқдаки, бу аҳвол билан асло муроса қилиб бўлмайди. Чунки бу иш бошқа тадқиқот муассасасининг вазифасидир.

Ягона пахтачилик илмий тадқиқот институтини вужудга келтириш масаласи ўртага қўйилди. Бу институт ана шу соҳадаги ҳамма тадқиқотларни координациялаб туриши керак.

Турли институтлар бўйича мавжуд координациялаш кенгашлари ўрнига пахтачилик проблемалари бўйича ягона кенгаш тузиш масаласи ҳам ўртага қўйилди. Бундай кенгашда мамлакатдаги пахтакор республикаларнинг ҳамма илмий-тадқиқот муассасалари ҳамда қишлоқ хўжалик министрликларидан вакиллар бўлиши керак.

Тажриба фан олдига талайгина муҳим проблема ва вазифалар қўймоқда. Булар орасида энг муҳими — пахта касалликларига, вилтга қарши курашдир. Ингичка толали пахта теримини механизациялаш масаласи ҳамон ҳал қилингани йўқ. Конструкторларимиз ҳам ирригаторлардан катта қарздордирлар: хўжаликларнинг ички суғориш тармоқларини тозалайдиган машиналар, ғўзани суғорадиган машиналар зарур. Ҳозирда экилаётган ҳамма навли пахтанинг толаси ҳам тўқимачилик саноатининг юксак талабларига ҳалқ тўла жавоб бера олаётгани йўқ. Ғўзани касалликлар, зараркунандалар ва бегона ўтлардан ҳимоя қилишнинг самарали химиявий воситаларини вужудга келтириш муддатлари чўзиб юборилмоқда.

Қишлоқ хўжалигида ишнинг шундай даврлари бўладики, улар гарчи унча кўп вақтни олмасада ҳосилга катта таъсир кўрсатади. Кўкламги экиш кампанияси худди шундай асосий даврлардан биридир. Ҳозирги вақтда асосий масала ремонт ишларида ва механизмлардан фойдаланишда юқори сифатга эришиш, агротехника талабларига тўла риоя қилишдан иборат.

Кенгаш қатнашчилари шу ҳақда гапирар эканлар, бу йил сувнинг танқис бўлиш хавфи бор эканини ҳам тилга олиб ўтдилар. Табиатнинг бундай инжиқлигига зарба бермоқ учун янги резервлар ишга туширилмоқда. 87 та доимий насос станциялари, 70 тадан ортиқ сузиб юрувчи насос станциялари тахт қилиб қўйилди. Бу насос станциялари дарёларнинг пасайиб кетган сатҳидан ҳар секундига ўнлаб кубометр сув чиқариб бера олади. Гидротехника узелларини ремонт қилиш тугалланди, сув омборларида 1200 миллион кубометрга яқин сув жамғариб қўйилди. Қашқадарё ва Сурхондарё областларида 120 километр узунликдаги каналлар ўзанига бетон ётқизилмоқда. 13 мингдан ортиқ насос ремонтдан чиқарилди.

Ўзбекистон ва бошқа пахтакор республикаларнинг пахтакорлари сув танқислигига қарши курашда бой тажриба орттирганлар. Бу йил сув танқислигига муносиб зарба берилади.

Г. КИРХАДЖИ, А. ПОКОТИЛОВ,
ЎзТАГ мухбирлари.

Фарғона шаҳри бинокорлари даврасида донг таратиб ишлаётган қурувчилардан (чапдан ўнгга) Л. Васильева, В. Сафронов, С. Аминжонов ўртоқларнинг чеҳрасидан кулги аримайди. Улар ўз меҳнатлари билан жонажон шаҳар ҳуснига ҳусн қўшмоқдалар. Ўнгдаги суратда эса Самарқанддаги Даштақи бола қишлоғи касалхонасининг врачи Музаффара Абдуллаева. Врач КПСС XXIII съездига делегат қилиб сайланди.

А. Тўраев ва А. Кузьменко фотолари.

Бугун Париж Коммунаси куни

БИРИНЧИ ПРОЛЕТАРИАТ ДАВЛАТИ

Бундан 95 йил муқаддам Парижда тарихий воқеа юз берди. Қўзғолон кўтарган халқ ғалаба қилиб, Парижнинг хўжайини бўлиб олди. Париж пролетариати ўзининг Коммуна давлатини тузганлигини эълон қилди. Коммуна жуда оз вақт яшаган бўлсада, унинг хизмати пролетариат тарихида асло ўчмас из қолдирган. Коммунанинг тарихий хизмати шунда бўлдики, у инсоният тарихида биринчи марта янги типдаги пролетариат давлати тузилганлигини амалда намойиш қилди.

Ўша йилнинг 26 мартида Коммунага ўтказилган сайловда 230 минг киши қатнашганлиги, яъни шаҳар аҳолисининг кўпчилик қисми иштирок этганлиги ажойиб воқеа бўлган эди. Бу сайлов ҳақиқатан ҳам байрам тусини олди. Тарихий манбаларда қайд этилишига кўра беш-олти юз киши байроқ кўтарган ҳолда «Марсельеза» ватанпарварлик қўшиғини айтиб сайлов қутиси олдига келган. Орадан икки кун ўтгач, шаҳар майдонига йиғилган аҳоли ва миллий гвардиячиларга Коммуна тузилганлиги эълон қилинган.

Коммуна составига сайланганларнинг асосий кўпчилиги ишчилардан иборат эди. Бу давлат ташкилоти составига кирган 84 кишидан 40 га яқини Интернационал аъзолари бўлган. Булар социалистик ҳаракатнинг кўзга кўринган арбоблари бўлиб, ишчи, врач, инженер, олим, шоир ва бошқа касб эгалари эди. Кейинчалик «Интернационал» гимнининг текстини ёзган революционер шоир Эжен Потье ҳам шулардан бири эди. Рус, поляк, итальян, венгер, белгиялик революционерлар Париж пролетариати сафида туриб Коммунанинг ўлмас иши учун жон куйдирганлар. Шулардан бири ажойиб рус аёли Елизавета Дмитриевна (Тумановская) эди.

Елизавета Дмитриевнанинг жўшқин революцион фаолияти Коммуна тарихида зикр этилган. У ўз даврининг илғор кишиси бўлиб, пролетариатнинг улуғ доҳийси Карл Маркс билан шахсан таниш эди. У Интернационал Генерал Совети билан ҳам яқиндан алоқа боғлаган ва «хотин-қизларнинг Парижни ҳимоя қилиш ва ярадорларга ёрдам бериш Союзи» Марказий Комитетининг аъзоси ҳам бўлган. Бу ташкилот ўша даврдаги хотин-қизлар ташкилотининг энг йириги ҳисобланган. Яна бошқа жасур рус аёли А. В. Ковин-Круковская ҳам коммунарлар билан ёнма-ён туриб Коммуна иши учун жон фидо қилган кишилардан. Поляк революционерлари Ярослав Домбровский ва Валерий Врублевский Коммунанинг талантли ҳарбий бошлиқлари эди.

Париж Коммунасининг тарихий хизмати нимада? Париж Коммунаси инсоният тарихида биринчи марта халқни хўрлашга, аёвсиз эксплуатация қилишга хизмат қилувчи ташкилотларни йўқ қилиб, улар ўрнига меҳнат аҳлининг манфаатини ҳимоя қилувчи ташкилотлар тузиш йўлини тутди ва бу борада улуғ ғалабага эришди. Париж Коммунаси эксплуататорлар манфаатигагина хизмат қилувчи буржуа давлат ҳокимияти аппаратини йўқ қилиб, миллатлар бирлигини вужудга келтириш, яъни ишчи ҳамда бутун меҳнаткашларнинг бирдамлиги, ҳамкорлигини таъминлаш учун курашди. Коммунарлар буржуа давлат аппаратини синдириб, янги давлат аппарати ўрнатишга муваффақ бўлди. Париж Коммунаси парламентаризмга чек қўйди, эски доимий армияни емириб ташлади ва умумий қуролланган халқ билан алмаштирди. У полиция ва бюрократияни барбод этиб, мансабдорларни сайлаш ҳамда уларнинг маошини ишчиларнинг ўртача ойлиги билан тенглаштириш сиёсатини қўллади, давлатни черковдан ажратди ва бепул ўқишни жорий этди.

Париж Коммунаси янги демократияга — пролетариат демократиясига асос солди. Давлат ишларини бошқарувни ижро этувчи ҳарбий, адлия, молия, ички ишлар ва жамоат хавфсизлиги, маориф, меҳнат ва бошқа комиссиялар тузди.

Парижнинг довюрак, қўрқмас, шижоаткор пролетариати амалга оширган бу революция чин маъноси билан интернационал характердаги революция эди. Бу революциянинг мантиқи, мазмуни, мақсади меҳнаткашларнинг бирлиги ҳамда биродарлиги, барча халқларнинг тенглиги ва тинчлигини барқарор қилишга қаратилган эди. Карл Маркс революцион пролетариатнинг ана шу ғолибона курашини чин қалбдан табриклаш билан бирга Коммуна раҳбарларини ўз маслаҳатлари билан илҳомлантирди.

Коммунанинг сиёсати инсонпарварлик, адолатпарварлик руҳи билан суғорилган эди. Шунинг учун ҳам халқаро реакция бирлашиб, пролетариатни бўғиб ташлашга, Коммунани барбод этишга бутун тиш-тирноғи билан отланди. Коммунарлар ўзлари барпо этган янги типдаги давлатни етмиш икки кун давомида мардонавор ҳимоя қилишга муваффақ бўлолдилар.

Марксизм-ленинизм асосчилари Париж коммунарларининг революцион ҳаракатига юксак баҳо бердилар, Коммунани пролетариат диктатурасининг биринчи формаси эканлигини таъкидладилар. Ҳақиқатан ҳам Коммуна пролетариат-диктатураси давлатининг биринчи қалдирғочи эди. У ишчилар синфининг капитализмга қарши курашини янги босқичга кўтарди, капиталистик тузум илдизига биринчи бор болта уриб, бу мараз тузум инқирозини бошлаб берди. Фақат В. И. Ленин бошчилигида Коммунистик партия амалга оширган Улуғ Октябрь социалистик революцияси инсон учун бахт-саодат, фаровон ҳаёт бахш этиб, дунёда биринчи социалистик давлат вужудга келтирди.

Совет халқи, социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари, бутун прогрессив инсоният ҳар йили Париж Коммунаси кунини нишонлайди. Париж коммунарларининг қаҳрамонона кураши чуқур ҳурмат билан эсга олинади.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

БЕДАНИ ТЕЗ, СОЗ ЭКАЙЛИК

АЛМАШЛАБ ЭКИШ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Далаларда баҳор нафаси эсмоқда. Тракторларнинг овози тобора кучлироқ эшитиляпти. Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРдан ташқари республикамизнинг ҳамма областлари, районлари ва хўжаликларида беда экиш давом этяпти. Об-ҳаво шароити ана шу қимматли экинни тез ва уюшқоқлик билан экиб олиш учун қулайлик туғдирмоқда.

Маълумки, республикамиз деҳқонлари бу йил 94,1 минг гектар беда экиш ҳақида сўз берганлар. Шу жумладан 55,2 минг гектар майдонга беда арпа ва бошқа экинларга аралаштириб экилиши лозим. Бу вазифанинг муваффақиятли адо этилиши чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш билан бир қаторда, пахта-беда алмашлаб экишни кенгайтириш имконини ҳам беради.

Беда энг қимматли озуқа эканлиги, унинг таркибида кўп миқдорда тўйимли моддалар мавжудлиги, бу экин айни вақтда тупроқнинг структурасини яхшилаши, уни азотга бойитиши ва шўрланишдан сақлаши яхши маълум. Бас, шундай экан истисносиз ҳамма хўжаликларда бедазорларни имкони борича кенгайтиришга ҳаракат қилиш зарур. Бунинг учун эса беда экиш юзасидан белгиланган топшириқларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш, экишни белгиланган муддатда юксак агротехника қоидалари асосида сифатли ўтказиш лозим.

Беданинг аҳамияти фақат юқоридагилардангина иборат эмас. У пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш, пахта майдонларини энг хавфли касаллик бўлган вильтдан сақлашда ҳам катта роль ўйнайди.

Буни эътиборга олган илғор областлар, районларнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари экиш суръатини кун сайин тезлаштиришга эришмоқдалар. Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида пландаги 300 ўрнига 302 гектар ерга беда экилди ва план ошириб адо этилди. Шу областдаги «Коммунизм» совхозида ҳам 124 гектар майдонга беда экиш юзасидан белгиланган топшириқ тўла бажарилди. Оққўрғон районидаги 1-«Оққўрғон» совхози, «Победа», Ленин номли, Энгельс номли ва «Гулистон» колхозлари, Юқори Чирчиқ районидаги «Коммуна», Конимех районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари, Хўжаобод ва Учқўрғон районларидаги хўжаликлар, шунингдек Қўрғонтепа, Наманган, Янгиқўрғон, Ленин районларидаги бир қатор колхоз ва совхозларда ҳам беда экиш планлари тўла-тўкис адо этилди.

Лекин умуман республикамизда беда экиш суръати талабга мутлақо жавоб бермайди. 10 мартгача ҳаммаси бўлиб 20,7 минг гектар ерга беда экилганлиги ва бу соҳадаги топшириқ атиги 22 процент адо этилганлиги фикримизнинг далилидир. Беда экиш айниқса Каттақўрғон, Пастдарғом, Ғаллаорол, Бухоро, Ромитан, Ғузор, Шаҳрисабз районларида жуда суст бораётир. Каттақўрғон райони хўжаликларида 10 мартгача пландаги 1500 ўрнига фақат 457 гектар ерга беда экилган, холос. Район колхоз ва совхозларига давлат томонидан ажратилган 9 центнер беда уруғидан атиги 4 центнери олинган.

Пастдарғом ва Ғаллаорол районлари бедачилик соҳасида Самарқанд областининг энг йирик районлари ҳисобланади. Бу районларнинг ҳар бирида 2300 гектар ерга беда экилиши керак. Бироқ, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари ва ишлаб чиқариш бошқармалари бу муҳим ишга етарли эътибор бермаяптилар, беда экиш планининг тезроқ бажарилишини колхоз ва совхозларнинг раҳбарларидан қаттиқ туриб талаб этмаяптилар. Шу сабабли экиш ниҳоятда секин боряпти. 10 мартгача Пастдарғом райони хўжаликларида бор-йўғи 50 гектар ерга беда экилган ва план атиги 2,2 процент бажарилган. Ғаллаорол районида эса энди 125 гектар майдонга беда экилган.

Бу йил 1275 гектар майдонга беда экиши лозим бўлган Бухоро райони хўжаликларида 10 мартгача 29 гектар ерга беда экилган ва план 2,3 процент бажарилган. Районга давлат томонидан ажратилган 15 центнер беда уруғининг фақат 8 центнери ташиб олинган. Ромитан районида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Район хўжаликларида бу йил 2153 гектар майдонга беда экилиши керак. Бу ерда беданинг аҳамиятига етарли баҳо берилмаяпти, уни тезроқ экиб олиш учун етарли техника ва ишчи кучи ажратилмаган. Шу сабабли экиш жуда суст боряпти. 10 мартгача атиги 109 гектар майдонга беда экилганлиги ва давлат томонидан ажратилган 19 центнер беда уруғининг 5 центнери ташиб олинганлигини кандай баҳолаш мумкин?

Айрим район ва хўжаликларнинг раҳбарлари беданинг аҳамияти, бу муҳим экинни кўпроқ майдонга экиш зарурлиги ҳақида кўп гапирадилар-у, амалда ўзлари бунга хилоф иш қиладилар. Сирдарё областидаги Ильич, Жиззах, Қашқадарё областидаги Қамаши, Чироқчи, Яккабоғ, Самарқанд областидаги Ургут, Сурхондарё областидаги Термиз районларининг раҳбарлари ана шундай қилмоқдалар. Юқоридаги районларда беда экиш ҳали бошлангани йўқ.

Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатадики, республикамиз шароитида энг қулай агротехника муддатларида сифатли экилган бедагина бир текис униб чиқади, нормал ривожланиб, яхши ҳосил беради. Агар беда кун қаттиқ исиган ва ерда нам етарли бўлмаган вақтда экилса, у яхши унмайди, сийрак бўлиб қолади. Бинобарин бундай бедадан мўл ҳосил олиб бўлмайди. Бу, биринчидан, чорвачилик учун мустаҳкам озуқа базаси вужудга келтириш вазифасининг бажарилишини барбод этишга олиб келса, иккинчидан, пахта-беда алмашлаб экишни яхши йўлга қўйишда маълум даражада қийинчилик вужудга келишига сабаб бўлади.

Пахта-беда алмашлаб экиш жорий қилинмаган хўжаликларда бедани яхлит ер майдонларига экиш, бунинг учун пахта етиштиришга яроқсиз бўлиб қолган, вильт касаллиги тарқалган ерларни ажратиш зарур. Беданинг кичик участкаларга экилишига асло йўл қўймаслик керак. Чунки бу ҳам экиш, ҳам беда ҳосилини ўриб-йиғиб олиш вақтида механизмлардан фойдаланиш имкониятини бермайди.

Беда экиш учун ажратилган ер майдонларини яхшилаб текислаш, бунинг учун барча мавжуд механизмлар ва ишчи кучидан тўла фойдаланиш керак. Агар ер яхши текисланса, экилган уруғ белгиланган чуқурликка баравар тушади, бир текис униб чиқади, экинни суғориш осонлашади ва суғоришнинг сифати яхши бўлади, ҳосилни ўриб-йиғиб олишда юксак меҳнат унумдорлигига эришиш имконияти вужудга келади.

Барча хўжаликларда беда экишда махсус сеялкалардан фойдаланиш керак. Бу, қимматли уруғликни тежаб-тергаб сарфлаш, экишни сифатли ўтказишда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Бу йил каттагина майдондаги бедапоялар уруғликка ажратилади. Уруғлик учун ажратилган майдонларга экиш вақтида уруғликни тежаш мақсадида экишни кенг қаторли қилиб ўтказиш лозим. Бунда қатор ораларининг кенглиги 60 сантиметр бўлиши, қаторларига уруғ бир текис тушиши ва гектарига 5-6 килограмм уруғлик сарфланиши керак. Уруғлик беда ҳам оддий экишда фойдаланилган сеялкалар ёрдами билан экилиши лозим.

Вақт ғанимат. Ҳар бир қулай кун ва соатдан фойдаланиб, беда экиш суръатини ҳар тарафлама кучайтириш, унинг сифатига алоҳида эътибор бериш, ҳамма хўжаликларда экиш юксак агротехника талаблари асосида ўтказилишига эришиш зарур. Истисносиз, ҳамма ерда беда экишни 20-25 мартгача тамомлаш керак. Бунинг учун, даставвал, давлат томонидан ажратилган уруғликнинг ҳаммасини тўла-тўкис ташиб олиш, хўжаликларнинг ўзида мавжуд бўлган уруғни сортлаш ва тозалаш, беда экиладиган ерларни текислаш ишларини ҳар тарафлама кучайтириш ва экиш суръатини кун сайин эмас, балки соат сайин ошириш зарур.

Я. ЛОБЗОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги дон ва озуқабоп экинлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

БОҚИБЕҒАМ

Юқори Чирчиқ районида Боқи Йўлдошев ким деб сўрасангиз, — ҳа, у киши 12- боғдорчилик совхозининг директори, — дейишади. Баъзан шундоқ савлатли бир раҳбарни Боқибеғам деб ҳам аташади. Нега бундай дейишади? Шу жумбоқни ечиш мақсадида совхозга бориб, у кишини ўз идорасида учратдик.

Салом бердик, алик олди Боқи Йўлдошевич. У гапирди, биз эшитдик, хуллас анча-мунча танишиб ҳам олдик.

— Ҳамма соҳа бўйича валовойни ясаб ташладик, — дея сўзлай кетди директор. Раҳмат ишчиларимизга, жон куйдириб ишлашди. Лекин қурилиш ишларимиз ёмон, бир уйни битирмасдан туриб, капитал ремонт талаб қилиб қолади... Ишчиларни уй-жой билан таъминлаш... ёмон. Водопроводимиз, артезиан қудуғимиз ҳам йўқ ҳисоби. Қўшни колхоздан сув ташиймиз. Шу вақт эшик тақиллаб, Холмат Норматов деган киши кириб келди.

— Пирмат ака аравага бидонларни ортиб сувга кетган эди. Арава-параваси билан йўлда лойга ботиб қолди, ёрдам беринг, ёрдам!!!

Тўполон кўтарилди. Ҳамма, директорнинг ўзи ҳам беш болалик Пирмат акани қидириб, йўлга отланди. Кечгача овора бўлиб Пирмат акани лойдан зўрға чиқаришиб олди, кечқурун Боқи Йўлдошев билан яна учрашдик.

— Мана, сув деб шунақа кўнгилсиз воқеалар ҳам бўлиб туради, — деди директор пешана терини артиб. — Айтгандек, — совхозимиз телефонлаштирилмаган. Пирматбойни ҳам эртага райондан «Тезёрдам» машинаси келса шифохонага жўнатамиз. Иккинчи бўлимимиз 7 километр нарида. Йўл ёмон бўлгани учун у ерга совхоз марказидан 20 километр масофани айланиб борамиз. Совхозимизнинг ташкил топганига 35 йил бўлибди, ҳали камчилик кўп. Мен совхозни қабул қилиб олганимга бир неча йил бўлиб қолди. Анча ишлар қилиб қўйганмиз. Яна бир-икки йил ишласам совхозни гул қилиб юбораман. Директор ҳали сўзини тамомламаган эди, идорага яна Ҳолмат Норматов кириб келди.

— Яна нима гап? Пирмат омонми. Директор ўзини босди. — Мана Норматов ҳалиги мен сизга айтиб берган камчиликлар ҳақида газетага мақола ёзган, — мана шу деди директор.

Холмат Норматов совхоз ташкил қилингандан буён шу ерда ишлаб келади. У совхозда планлаштириш ишлари, маиший хизмат, қурилиш, йўл масалаларида шикоят хати ёзиб «Совет Ўзбекистони» газетасига юборган эди. Газета редакцияси хатни текшириш учун район партия комитетига жўнатди. Бу хат совхоз директори Боқи Йўлдошевнинг қўлига тегди. Совхозда шу хат бўйича партия йиғилиши ўтказилди.

— Хўш нима учун газетага шикоят хат ёздинг, — савол беришди тик турган Холмат Норматовга.

— Бор гапни ёздим.

— Нега бизни танқид қилдинг... Йўқ, нега бировнинг устидан хат уюштирдинг?

Холмат Норматов кўзини пирпиратиб, шошмасдан, гапирди:

— Камчиликлар ҳақида газетага хат ёзиш гуноҳми?

Ўша куни Холмат Норматовга анчагина панду-насиҳатлар қилишди, бош агроном, бош бухгалтер, бош инженер, бош зоотехник дегандек етти-саккиз киши бир бўлиб, бундан кейин мана шунақа гапларни ташқарига олиб чиқиб юрма, ўзимизга айт деб, танқидчини тартибга чақиришди. Кейин расмият учунми ёки чиндан ҳам кўнгилларида яхши ниятлар туғилиб қолдими, ҳар қалай мана бундай қарор ҳам қабул қилинди:

1. Газетага ёзилган шикоят озмоз тўғри деб топилсин. Яъни масалан, йўл ёмон, машина юрмайди, телефонлаштирилмаган, ҳаммом ва артезиан қудуқ йўқ деган жойлари тўғри.

2. Партия, касаба союз, комсомол ташкилоти ва совхоз дирекцияси артезиан қудуғи қазишга пул ажратсин. Самсарак участкаси телефонлаштирилсин, йўл яхшилансин.

Кейин бу қарорни аввал совхоз директори, сўнгра партком, борабора бош агроном, бош бухгалтер, бош инженер ҳамма-ҳаммалари унутиб юбордилар. Ана шундан кейин, совхоз ишчилари меҳнаткашлар турмушига бепарво бўлган Боқи Йўлдошевни Боқибеғам деб атай бошлашган экан. Эссизгина. Боқи Йўлдошевич андаккина қўйди-пишди, ишчилар маданий-маиший ҳаётига андаккина қайишадиган раҳбар бўлганда бунақа гаплар бўлмаган бўлур эди!

Р. ИСҲОҚОВ.

Собир АБДУЛЛА,

Ўзбекистон ССР халқ шоири.

БАҲОР МУХАММАСИ

Баҳор айёми келди, зеб бериб ҳуснига гулзоринг,
Қўшиб фазлига фазл, шеър ила гулдан касбингу-коринг,
Чекиб саф, мева қилди навниҳол қад олмангу норинг,
Деди гул гулга, кезсанг боғ аро: «шоир миришкоринг!...»
Очиб баҳрингни, боқсанг, шеърдек шўх, тоза анҳоринг.

Гоҳи гулқайчи қўлда, гоҳ қалам, гоҳи тутиб кетмон,
Гоҳи шийпонда танбур соз этиб, хиргойилаб бир он,
Гоҳи танҳо кезиб боғ, гоҳи кун кутмак билан меҳмон,
Гоҳи ташриф буюрса соғиниб ул севгили жонон,
Чиқарса ҳордиғинг бир лутф ила лаъли шакарборинг,

Қилурда парвариш гулшан гулин, эгнингда коржома,
Яна илҳом қўзиб қолганда, илгингга олиб хома*
Яна гул баргига, дўстларни қўмсардан ёзиб нома,
Ширин бўлсин учун сўз, мева лаълидан асал тома,
Ғазал бошдан-аёғ боғ васфи-ю гул фасли изҳоринг.

Келиб, эй аҳли дил, гул мавсумида боғ гаштин сур,
Еришмай субҳи содиқ, кенг чаман сайри эрур манзур,
Бериб гулларга гоҳ пардоз, бўлиб булбулга гоҳ мен жўр,
Бу қутлуғ касбу-коримдан элим хушнуду мен мағрур,
Аё эй баҳрасизлар, бу ишимдан келмасин оринг.

Арода бўлмаса меҳру вафо гар, кимни ким излар?
Сўраб, истанг мени, эй гулга шайдо, шўх йигит, қизлар!
Чаманда не қилур шеъру муҳаббатдан хабарсизлар,
Келинглар, сиз муҳаббат аҳли, муштоқ гул билан бизлар,
Керак, ай аҳли соз, бу анжуманга ғижжагинг, тортинг.

Экан яхши асар, бир мевазор боғдек берур лаззат,
Топиб эл манфаат, шаккар тотиб, коми ширин ҳар вақт,
Асар ҳам боғ учун лозим ўлур кўп тамкину меҳнат,
Кел эй боғбон, менга шаҳду-шакарлар сиррини ўргат,
Эмиш нордон касод, эл-барча шаҳдингга харидоринг.

Умид эт, ёзганинг ҳар дилга манзуру яқин бўлсин,
Гулистонинг сенинг, ёзу баҳор булбулга ин бўлсин,
Ҳақиқий эл ҳаёти қамраниб васфингда, чин бўлсин,
Бериб фаҳм аҳли тан, ҳаққингда таҳсин, офарин бўлсин,
Камолот чўққисини машқ қил, бахтинг бўлиб ёринг.

Анга етмак тилаб, соз ёзгилу кўп ёз ҳар қанча,
Қувиб манзил-баманзил, қанча юр кўп; оз ҳар қанча,
Безаб боғ, шеър ила, булбулга бўл ҳамроз ҳар қанча,
Тутиб Собир қўлин, эл қилсалар эъзоз ҳар қанча,
Улуғ мақсад учун шу давр эли доим мададкоринг.

*. Хома — қалам.

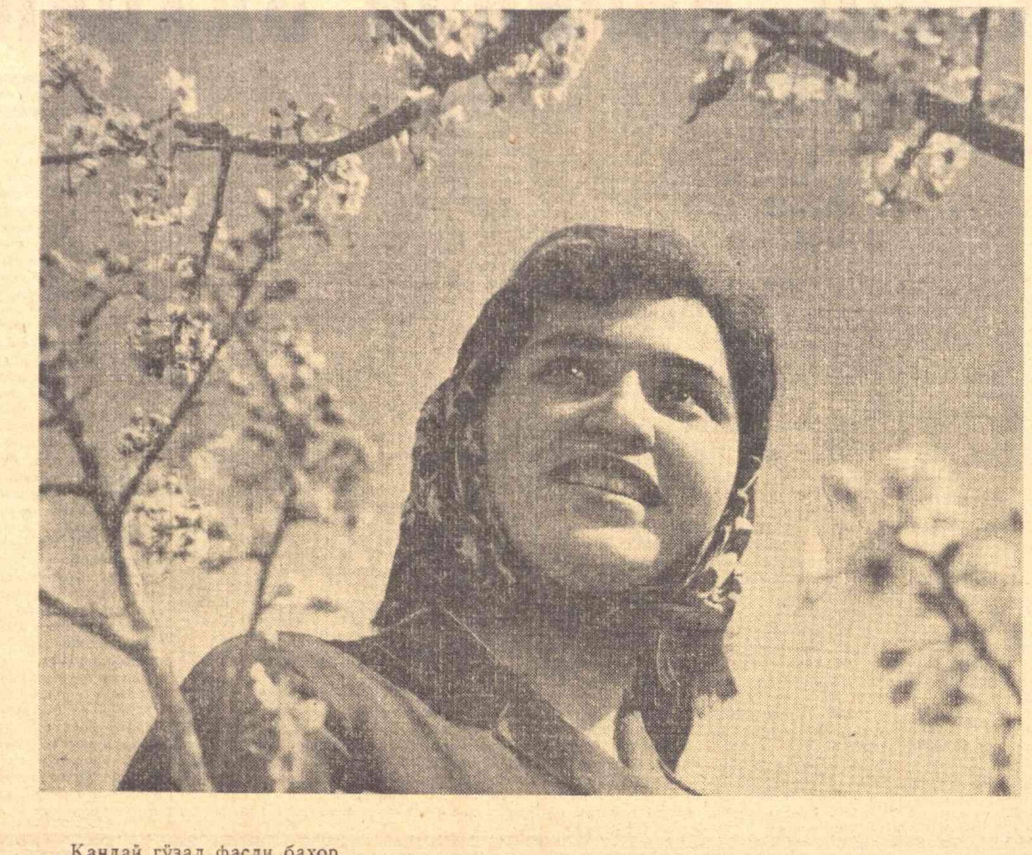

...Қандай гўзал фасли баҳор. А. Тўраев фотоэтюди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ СЕН БИЛАН БИРГА ВЬЕТНАМ!

БОЛГАРИЯ

Болгария тинчликни ҳимоя қилиш миллий комитети вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафталиги муносабати билан Вьетнам Демократик Республикасига телеграмма йўллади. Телеграммада Вьетнам Демократик Республикасига нисбатан қардошларча бирдамлик ва хайриҳоҳлик туйғулари изҳор қилинади. Биз ишонамизки, дейилади телеграммада, бутун прогрессив инсоният томонидан қўллаб-қувватланаётган вьетнам халқи ғалаба қозонади ва Ҳинди-Хитойда тинчлик тантана қилади.

Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтига юборилган телеграммада озодлик армияси америка агрессорларига қарши олиб бораётган адолатли кураш ғалаба қилажагига ишонч билдирилади.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ

Бирлашган Араб Республикаси тинчлик тарафдорларининг миллий кенгаши Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафталиги муносабати билан эълон қилган баёнотида бутун дунё халқларини Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши курашда ўз сафларини жипслаштиришга чақирди. «Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафталиги ўтказилаётганлиги,— дейилади баёнотда,—уч қитъа халқларининг, жаҳондаги барча тинчликсевар халқларнинг АҚШ ҳукуматини Вьетнам проблемасини 1954 йилги Женева битимларига мувофиқ ҳал этишга мажбур қилиш учун бирлик ва жипслашишга бўлган хоҳиш-иродасини ифодалайди».

ЛИВАН

Ливан прогрессив жамоатчилиги Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафталигини нишонламоқда. Ливан меҳнаткашларининг «Аннидо» газетаси шу кунларда мамлакатнинг кенг халқ оммаси ўзининг Америка агрессорларига қарши курашаётган мард Вьетнам халқини тўла қўллаб-қувватлаётганлигини яна билдирмоқда.

«Алахбор» газетаси ҳам Вьетнам халқи билан бирдамлик халқаро ҳафталигига бағишланган материалларни босиб чиқарди.

ШВЕЦИЯ

Швеция прогрессив жамоатчилиги Вьетнам халқи олиб бораётган адолатли курашни қўллаб-қувватламоқда. Мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқ жойларида вьетнам халқи билан бирдамлик комитетлари тузилмоқда. Курашаётган вьетнам халқига ёрдам кўрсатиш учун ана шу комитетларнинг ташаббуси билан маблағ тўплаш тадбирлари ўтказилмоқда.

Лунд университети ҳузуридаги бирдамлик комитети шаҳарнинг «академик жамияти» ҳузурида картиналар билан савдо қиладиган бадиий виставкани ташкил этди. Тўпланган маблағлар Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти фондига топширилди.

«АЖОЙИБ СОВЕТ БАЛЕТ МАКТАБИНИНГ ТИМСОЛИ»

ҚОҲИРА, 16 март. (ТАСС). Миср пойтахтида Алишер Навоий номли Тошкент давлат академик опера ва балет театрининг гастроллари зўр муваффақият билан ўтмоқда. Гастроль композитор Фейгиннинг «Дон Жуан» спектакли билан бошланди. Зални лиқ тўлдирган томошабинлар ўзбек артистлари ва балет постановкачилари — театр директори Ҳ. Раҳмонов, бош дирижер Б. Иноятов, СССР халқ артисти Г. Измайлова, Ўзбекистон ССР халқ артисти Б. Қориева, артист В. Васильев ва бошқаларни қизгин табриклади.

Тошкент труппасининг бошқа спектакллари — композитор Бровциннинг ўзбек миллий балети «Семурғ», Чайковскийнинг бир пардали «Франческо», композитор Равелнинг «Болеро» бир пардали балетлари ҳамда спектакллар орасидаги айрим рақслар ҳам зўр муваффақият билан ўтди. Спектаклларда Қоҳира театр ва адабий жамоатчилигининг жуда кўп вакиллари, чет эл дипломатлари, Бирлашган Араб Республикаси маданият министрлигининг ходимлари, журналистлар ҳозир бўлишди.

Миср матбуоти ўзбек театрининг Бирлашган Араб Республикасидаги гастроллари тўғрисида жуда кўп мақола ва хабарлар босиб чиқариб, совет артистларининг юксак саҳна маҳоратини таъкидлаб кўрсатмоқда. «Журналь д' Эжипт» газетаси бугун Тошкент театрининг гастроллари тўғрисида ёзилган батафсил репортажни босиб чиқарди. Бирлашган Араб Республикасида совет классик спектаклларининг кўрсатилиши, деб ёзади газета, одат тусига кириб қолмоқда. Биз ўзимизнинг Қоҳира опера театри саҳнасида Давлат Большой театрининг труппаларини икки марта кўрдик, ажойиб совет раққосалари — Уланова, Плисецкая, Лепешинскаяларнинг ижоди билан танишдик. Биз Киров номидаги Ленинград театрининг балет программасига, театр юлдузлари — Дудинская, Колпакова, Сергеевларнинг маҳоратига таҳсинлар айтдик. Унчалик машҳур бўлмаса ҳам, лекин ўзининг бадиий маҳорати жиҳатидан ажойиб бўлган Новосибирск театри ҳам ўз директори Павлов раҳбарлигида бизнинг мамлакатимизга келиб гастроль берди. Қоҳира томошабинлари неча марталаб мамлакатимизга келган совет хореография ансамблларини олқишладилар.

Бугун биз кекса ўзбек театри — Алишер Навоий номли Тошкент театрининг гастролларини ҳузур қилиб томоша қилмоқдамиз, унинг постановкалари — «Дон Жуан», «Оққуш кўли» ва бошқалар билан танишмоқдамиз. Балетмейстер Кузнецовнинг, Донна Анна ва Хуана ролларини ижро этган ўзбек раққосалари Қориева билан Измайлованинг афсонавий Дон Жуан ролини ижро этган Васильев ва бошқаларнинг бадиий маҳорати бизни мафтун этди. Балетдаги музика, рақслар, кийимлар, декорациялар— ҳаммаси гўзал. Ўзбек артистларининг спектакллари, деб ёзади пировардида мақола автори, ажойиб совет балет мактабининг ёрқин тимсолидир.

«Агена» ракетаси ва «Жеминай-8» космик кемаси учирилди

НЬЮ-ЙОРК. 16 мартда Кеннеди бурунидан (Флорида штати) Ер атрофи орбитасига «Агена» ракетаси учирилди.

Худди шу куни космонавтлар Нейл Армстронго (кема командири) Рва Дэвид Скот тушган «Жеминай-8» космик кемаси ҳам учирилди.

Учиш программасига мувофиқ, космонавтлар кемани «Агена» ракетасига бевосита яқинлаштирадилар.

(ТАСС).

СУКАРНО ҲУЗУРИДА КЕНГАШ

ЛОНДОН, 15 март. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Жакарта радиоси эшиттирган хабарга асосланиб, Сингапурдан берган маълумотида айтилишича, кеча президент Сукарно Богорда Индонезия қуролли кучларининг раҳбарлари билан кенгаш ўтказган. Тўрт соат давом этган бу кенгашда Индонезия мудофаа министри генерал-майор Сарбини ҳозир бўлган. Кенгашда қандай масалалар муҳокама қилинганлиги тўғрисида ҳеч бир гап йўқ.

Қуруқликдаги кучлар қўмондони генерал-лейтенант Сухарто бетоб бўлиб қолганлиги сабабли кенгашда иштирок қилмаган.

ИМПЕРИАЛИСТЛАР ВА ГАНА

1966 йил 23 февралдан 24 февралга ўтар кечаси Лондоннинг Уэст-Кромвел-Роуд кўчасидаги 75-уйда турувчилар ухламай чиқишди. Улар телефонни ўртага қўйиб, халқаро линиядан чақиришларини кутардилар. Фақат тонгга яқингина звонок жиринглади. Трубкани олган киши «Хўроз қоврилди» деган қисқа жумлани эшитди. Телефончи аёл бу жумлани эшитди, ҳеч нарса тушунмай елкасини қисган бўлиши мумкин, аммо 75-уйдагилар жуда хурсанд бўлиб кетишди.

Юқоридаги жумла 1966 йил 24 февраль эрталаб Ганада ҳарбий тўнтариш бўлди, деган маънони билдирарди. 75-уйнинг биринчи қаватида Гана ҳукуматига қарши узоқ вақтдан-буён яширин уруш олиб бораётган ганалик муҳожирларнинг штаб-квартираси жойлашган эди.

Аккрада Нкруманинг резиденцияси атрофида президентга содиқ бўлган соқчилар билан қўзғолончилар ўртасидаги жанг тугамай туриб, фитна ташкилотчиларидан бири — ганалик муҳожир Кхоу Амихия ўзининг Лондондаги идорасида Юнайтед Пресс интернейшнл агентлигининг мухбири Питер Линчга гапириб бера бошлади.

Амихия американлик журналистга ўзини Ганадан қочиб келган муҳожирларни бирлаштирган Революцион кенгаш деб аталган ташкилотнинг раҳбари деб таништирди.

Фитначилар ҳокимиятни қўлга олиб, миллий озодлик кенгаши деб аталган кенгаш туздилар. Унга Гана армияси ва полициясининг етти офицери кирди. Кенгашнинг раиси қилиб 49 яшар генерал-лейтенант Жазеф Анкра тайинланди.

Янги ҳокимият парламентни тарқатиб юборди ва Халқ конвенти партиясини тақиқлади. Нкруманинг 300 дан ортиқ тарафдорлари қамоққа олинди.

Фитна раҳбарлари ўртасида ҳокимият учун кураш кетганлиги маълум бўлмоқда. Генерал Анкранинг буйруғи билан 27 февралда Лондондан Аккрага етиб келган полковник Амихия қамоққа олинди.

Ганада тўнтариш юз берганлиги ҳақидаги хабардан 75-уйда турувчиларгина эмас, Лондон ва Вашингтоннинг расмий доираларида ҳам хурсанд бўлиб кетдилар. «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетасининг Вашингтондаги мухбири Кольер 25 февралда «Мансабдор шахслар тўнтаришдан ошкора мамнун бўлмоқдалар» деб ёзди.

Гарб, хусусан Америка информация агентликларининг Ганадаги ҳарбий тўнтариш тўғрисидаги хабарларида «Хўроз қоврилди» операцияси устида фақат Гана «ошпазлари» ишламаганлиги тўғрисида тобора очиқроқ шаъма қилинмоқда. Америка Марказий разведка бошқармаси ва Англия Интеллиженс сервис ходимлари бу ишга қўл урганлар. Масалан, полковник Амихия Юнайтед пресс интернейшнл агентлиги мухбири билан суҳбатда унга Қўшма Штатларнинг Марказий разведка бошқармаси таълим берганлигини очиқдан-очиқ тан олди.

Кваме Нкрума ҳукумати Америка ва инглиз империалистларига ёқмас эди. Бунинг сабаблари кўп. Нкрума ҳукумати мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга, ҳаётнинг ҳамма соҳаларида мустамлака тузуми оқибатларини тугатишга қаратилган сиёсатни ўтказиб келди. Бундай сиёсат мамлакат экономикасида империалистларнинг ҳукмронлиги негизларига болта уриб, империалистларнинг Ганани эксплуатация қилиш имкониятларини камайтирибгина қолмай, балки Африкадаги бошқа мамлакатлар халқ оммасига революцион таъсир кўрсатар, уларни миллий озодлик революциясини янада кучайтириш учун курашга руҳлантирар эди.

Гана ҳукумати саноатда ва қишлоқ хўжалигида давлат секторини ривожлантириш, халқ оммасининг турмуш даражасини яхшилаш йўлидан бориб, мустақиллик йилларида бир мунча ютуқларни қўлга киритди.

Нкрума ҳукуматининг ташқи сиёсати, унинг социалистик мамлакатлар билан дўстона муносабатлар ўрнатишга қаратилган йўли, Нкруманинг мустамлакачиликни тугатиш масаласидаги қатъий позицияси империалистларнинг ғашини келтирар эди.

Империалистик разведканинг Ғарбий Африкада Ганадаги антиимпериалистик тузумни агдариб ташлашдан кўра муҳимроқ вазифаси йўқ эди. Нкрума ҳукуматининг прогрессив йўли Ганананинг ўзида ҳам ҳаммага ёқавермас эди. Бу эса империалистларнинг вазифасини осонлаштирди. Мамлакатда ўтказилган прогрессив реформаларга маҳаллий буржуазия, феодал қабилаларнинг юқори табақалари қаршилик кўрсатиб келдилар. Инглиз ўқув юртларида тарбияланган африкалик зиёлиларнинг баъзи вакиллари ҳам оппозиция томонига ўтдилар. Нкрума ҳукуматидан очиқдан-очиқ норози бўлган Гана жамиятининг ана шу табақалари манфаатларини 1957 йилда тузилган Бирлашган партия ифода этар эди.

Оппозиция Нкрума партияси билан ошкора сиёсий жангларда мағлубиятга учраб, фитна ва террор йўлига ўтди. Улар Нкрумани ўлдириш учун бир неча бор уриниб кўрдилар. 1958 йилда, 1962 йил 1 августда, 1963 йил январда президентга қарши суиқасдлар фош қилинди.

Навбатдаги фитнани тайёрлаш учун Бирлашган партия раҳбарлари уч йил вақт сарфладилар. Улар бировларнинг норозилигидан, бошқаларнинг шуҳратпарастлиги ва очкўзлигидан фойдаланиб, агентура тармоғи туздилар. Фитначилар омма ўртасида норозиликни кучайтириш билан шуғулландилар ва қасддан Ганада иқтисодий қийинчиликлар вужудга келтирдилар. Аслини олганда Ғарбнинг монополия группалари Ганага қарши иқтисодий уруш олиб борди. Гана какао экспорт қилишда жаҳонда биринчи ўринда туради. Гана бюджетидаги тушумларнинг 60 проценти какао сотишдан олинади. Мамлакатнинг иқтисодий планлари ана шу маблағ ҳисобидан таъминланади. Сўнгги вақтда монополияларнинг найранглари оқибатида жаҳон бозорида бир тонна какаонинг нархи 300—400 фунтдан 90 фунтга тушиб қолди. Жаҳон бозорида какао нархини Америка ва Англия компаниялари контроль қилиб туришини айтсак, бунинг сабаблари равшан бўлади. Оқибатда Гананинг иқтисодий аҳволи қийинлашди, бюджетда дефицит юз берди. Ҳукумат какаонинг харид нархларини деярли икки баравар камайтиришга мажбур бўлди. Бу мажбурий чора деҳқонлар орасида норозиликка сабаб бўлди. Душман элементлари эса норозиликни кучайтиришга уриндилар.

Реакцион кучлар иқтисодий диверсияда мағлубиятга учраб, ҳукуматга қарши фитна уюштирдилар.

В. СИДЕНКО.

(«НОВОЕ ВРЕМЯ» дан қисқартириб олинди).

ОЛИМ ВА ПЕДАГОГНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Ўзбекистон пойтахтининг илмий жамоатчилиги 16 мартда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети илмий коммунизм кафедрасининг мудири, тарих фанлари доктори, профессор Владимир Яковлевич Непомнин туғилган куннинг 60 йиллигини ва илмий-педагогик фаолиятининг 40 йиллигини тантанали суратда нишонлади.

Сиёсий иқтисод кафедрасининг доценти Д. Д. Столяров юбилярнинг ҳаёти ва меҳнат йўли тўғрисида доклад қилди.

Ҳамкасб олимлар, шаҳар жамоатчилиги вакиллари юбилярни самимий қутладилар. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг В. Я. Непомнинга «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган фан арбоби» деган фахрий унвон бериш тўғрисидаги ёрлиғи унга тантанали вазиятда топширилди.

(ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар, 9.30 — Енгил куйлар, 10.10 — Л. Фейгин. «Чуваш эскизлари», 11.10 — Партия съездига муносиб совғалар, 11.25 — Романслар, 12.15 — Гарб опералардан парчалар, 12.50 — «Ошқозон яраси билан касалланган кишиларнинг овқатланиши» (суҳбат), 13.40 — Енгил куйлар, 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Белоруссия композиторларининг симфоник куйлари, 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — М. Равель вальслари, 18.30 — Концерт, 19.20 — Социалистик мамлакатлар куйлари, 20.00 — Заводда янги лойиҳалаш ишлари (рус.), 20.10 — Белорус композитори Е. Глебовнинг эстрада куйлари, 20.45 — «Чет эл ҳарбий интервенцияси ва граждан уруши даврида партия», 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Концерт, 22.40 — Ленин мукофотига тавсия этилган асарлар, 23.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари талабига мувофиқ концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Ажойиботлар олами** (юқори синф ўқувчилари учун), 18.50 — Съезд олди вахтасида. **Томди чорвадорлари**, 19.10 — **Москва бўйлаб** (бадиий фильм).

Рус тилида: 20.30 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Здоровье** (илмий-оммабоп программа), 21.25 — **Париж балладаси** (ҳужжатли фильм), 21.50 — **Директивалар лойиҳасини ўқиб**, 22.05 — Ленин мукофотига номзодлар. **Аркадий Райкин**, кейин — **Эртаги кун программаси**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Кичкинтойларга китоблар**, 18.35 — **Тошкент янгиликлари**, 18.45 — **Ҳақиқат музикаси** (илмий-оммабоп фильм), 19.05 — **Вьетнам курашади** (ҳужжатли фильм), 19.25 — **Гаврош** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.30 — **Шеърият мухлисларига**, 20.50 — **Химия жиноятни фош этади** (телефильм), 21.00 — **Тошкент янгиликлари**, 21.10 — **Чолғу куйлари**.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА —18/III да **Чио-Чио-Сан**, 19/III да **Риголетто**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/III да **Биринчи муҳаббат**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/III да **Қари қиз**.

КИНО

Уттиз уч (янги кенг экранли рангли фильм) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Геракл жасорати — «МИР», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН ССР 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 4, кеч 6 ва 7 яримда).

Дон-Кихот болалари — «ЁШ ГВАРДИЯ», (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 9 ярим, 11 ва кеч 9-45 минутда), «МИР» (эрталаб 9 яримда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18 мартда

УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Жуманазар Бекжонов, Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов**, солистлардан **Сора Шукурова, Манзура Мўминова, Дилбар Абдуллаева, Зумрад Ҳожиева, Тўхта Рисметова**, Ўзбек давлат филармониясининг хор капелласи, ўзбек ашула ва рақс ансамбли, ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

20, 21, 22 мартда

УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

концертлари

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар **Фахриддин Умаров, Қундуз Миркаримова**, солистлардан **Манзура Мўминова, Дилбар Абдуллаева, Равшан Мўминова, Тўхта Рисметова, Сора Шукурова** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар концерт зали кассасида ва райкассаларда сотилади.

МАРКАЗИЙ

ГАЗЕТА ва журналларга

1966 йил учун

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТАДИ

Обуна «Союзпечать» бўлимлари ва агентликларида, алоқа узеллари ва бўлимларида, шунингдек жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

19,20, 22 мартда

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

В. Шекспир асари

ҚИРОЛ ЛИР

3 пардали трагедия.

Ўзбекистон халқ шоири **Ғафур Ғулом** таржимаси.

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Н. В. Ладигин**, режиссёр — **Н. Отабоев**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. В. Ушаков**.

19/III даги спектаклга 1, 20/III даги спектаклга 2, 22/III даги спектаклга 3-штампи бўлган билетлар яройди.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

мактабларнинг баҳорги каникул кунларида

24 мартдан 31 мартгача

КАТТА

ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да бошланади. Билетлар ҳозирдан сотилмоқда.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1966 йил 28 март кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология бўлимининг биология фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, Фанлар академиясининг кичик конференц-зали)

А. У. Усмонов — биология фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «Ўрта Осиёнинг ёввойи ва маданий тераклари» деган темада.

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1966 йил 30 март кундуз соат 2 да, Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг конференц-залида

М. Маҳмудова — медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Вакуум-эстракция операциясининг яқин ва узоқ даврдаги натижалари» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Генерал Петров кўчаси 51-уй).

«Узглавводстрой»нинг

«СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» БОШҚАРМАСИГА

Сурхондарё, Бухоро, Хоразм, Андижон, Фарғона областларида ишлаш учун:

прораблар, старший прораблар, мастерлар, бригадирлар ва металл конструкциялар бўйича **монтажчи слесарлар,**

Сирдарё областида ишлаш учун:

прораблар, мастерлар ва электромонтажчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.

Тошкент область, Бектемир посёлкаси, Новая жизнь кўчаси, 27-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин (17-автобуснинг «9-автобаза» остановкаси).

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг

МАРКАЗИЙ КОНСТРУКТОРЛИК-ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИГА

лойиҳалаш учун: **қурувчилар, теплотехниклар, сантехниклар** (вентиляция ва иситиш бўйича), **энергетиклар, кўнчилик технологлари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Леваневский кўчаси, 2-уй (24-автобус, 3, 9, 10, 11-троллейбуснинг «Леваневский» остановкаси).

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ, № 26. Редактор—В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31226. Коммунистик тарбия — В34455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ Г—63. || Индекс 64543. || Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. || Р 06257.